

Inpassingsplan

“Uitbreiding elektriciteitsnet Noordoostpolder”

In de gemeente Noordoostpolder

Toelichting

Inhoudsopgave

1 Inleiding	13
1.1 Aanleiding	14
1.2 Ligging en begrenzing plangebied inpassingsplan	14
1.3 Het inpassingsplan	14
1.4 Vigerend bestemmingsplan	15
1.5 Leeswijzer	15
2 Huidige situatie	17
2.1 Huidige elektriciteitsnet	18
2.2 Functionele aspecten plangebied	18
2.3 Ruimtelijke aspecten plangebied	18
3 Het initiatief	21
3.1 Het initiatief	22
3.2 Locatiekeuze	23
4 Beleidstoets	25
4.1 Rijksbeleid	26
4.2 Provinciaal beleid	26
4.3 Gemeentelijk beleid	27
5 Toets milieu- en waardenaspecten	29
5.1 Inleiding	30
5.2 Geluid	30
5.3 Externe veiligheid	30
5.4 Natuur	26
5.5 Bodem	33
5.6 Water	35
5.7 Luchtkwaliteit	35
5.8 Elektrische en magnetische velden	36
5.8.1 Rijksbeleid	36
5.8.2 Magnetische velden bij het ondergrondse kabeltracé	36
5.8.3 Magnetische velden bij het schakelstation	36
5.9 Landschap	36
5.10 Archeologie en cultuurhistorie	38
5.11 Explosieven	41
5.12 Kabels en leidingen	41
6 Juridische planopzet	43
6.1 Algemeen	44
6.2 De bestemmingen	44
6.3 Beschrijving per bestemming	45
7 Financieel-economische uitvoerbaarheid	43
7.1 Grondexploitatie	44
7.2 Schadeafhandeling	44
7.3 Beschikbaarheid gronden	45
8 Maatschappelijke uitvoerbaarheid	51
8.1 Overleg	52
8.2 Zienswijzen	52

Figuur 1 In zwarte lijnen is weergegeven het 110kV net Noordoostpolder. In groene en rode lijnen respectievelijk het 220kV en 380kV net

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In de Noordoostpolder groeit de noodzaak tot uitbreiding van de capaciteit voor transport van elektriciteit. De groeiende behoefte aan transportcapaciteit komt voort uit een aantal ontwikkelingen.

Om te beginnen is ten oosten van IJsselmuiden (net buiten de Noordoostpolder) een tuindergebied “De Koekoek” in ontwikkeling. Daarnaast heeft de gemeente Noordoostpolder in haar structuurvisie¹ een gebied bij de woonkern Luttelgeest aangewezen voor de ontwikkeling van grootschalige tuinbouw. Deze beide tuindergebieden dienen op het hoogspanningsnet aangesloten te worden. De gebieden produceren gezamenlijk een vermogen tussen 200 en 350 MW.

De belangrijkste reden voor uitbreiding van het elektriciteitsnet is de ontwikkeling van het windmolenpark dat is voorzien in het inpassingsplan ‘Windenergie langs de dijken van de Noordoostpolder’. De windturbines die van het park deel uitmaken produceren gezamenlijk een vermogen van circa 450 MW. Dit windmolenpark dient eveneens aangesloten te worden op het hoogspanningsnet. Zonder de netuitbreiding is het plan voor het windmolenpark niet uitvoerbaar.

In de huidige situatie kent het net in de Noordoostpolder een relatief lage belasting. Het verbruik van elektriciteit bedraagt circa 100 tot 125 MW en de productie (met decentraal opgestelde windmolens) binnen het netgedeelte bedraagt 50 circa MW. Dit betekent dat 50 tot 75 MW moet worden geïmporteerd. De configuratie en de beschikbare transportcapaciteit zijn ook afgestemd op deze relatief lage belasting.

Met de nieuwe ontwikkelingen stijgt de productie in het gebied met ten minste circa 650 MW (450 MW van het windmolenpark plus ten minste 200 MW van de tuindergebieden). Het huidige 110 kiloVolt(kV) hoogspanningsnet in de Noordoostpolder kan de daarvoor benodigde transportcapaciteit niet faciliteren. Uitbreiding van het 110 kV-net is daarom nodig (zie figuur 1 elektriciteitsnet Noordoostpolder).

1.2 Ligging en begrenzing plangebied inpassingsplan

De ligging en begrenzing van het plangebied van dit inpassingsplan sluit ruimtelijk en functioneel aan bij het inpassingsplan “Windenergie langs de dijken van de Noordoostpolder”. Onderdeel van dat inpassingsplan is de binnendijkse opstelling van windturbines aan de Westermeerdijk. Aansluitend hierop wordt door de initiatiefnemers van het windturbinepark een transformatorstation gebouwd ten behoeve van de omzetting van de 33 kV verbindingen tussen de windturbineparken naar het bestaande 110 kV hoogspanningsnet. In het onderhavige inpassingsplan wordt een schakelstation aan de Westermeerdijk, alsmede een ondergronds kabeltracé mogelijk gemaakt. Dit is noodzakelijk om de opgewekte energie te transporteren en daarmee heeft onderhavige ontwikkeling een onmiddellijke functionele relatie met het windmolenpark.

Het ondergronds kabeltracé loopt vanaf het schakelstation bij de Westermeerdijk oostwaarts naar Emmeloord om vervolgens zuidelijk af te buigen richting Ens. De 110 kV kabel zal aangesloten worden op het bestaande 380 kV hoogspanningsstation Ens.

Voor meer informatie omtrent de ligging van het kabeltracé en de ligging en vormgeving van het schakelstation wordt verwezen naar hoofdstuk 3.

1.3 Het inpassingsplan

De netuitbreiding heeft een relatie met het windturbinepark. Op de besluitvorming ter realisatie van het windturbinepark is op grond van de Elektriciteitswet 1998, de rijkscoördinatieregeling als bedoeld in artikel 3.35 van de Wet ruimtelijke ordening van toepassing, in het kader waarvan een inpassingsplan is vastgesteld. Voor een 110 kV-net, zoals de geprojecteerde netuitbreiding, is de rijkscoördinatieregeling niet bij wet van toepassing.

Vanwege de nauwe samenhang met de realisatie van het windturbinepark (technisch, ruimtelijk en in de tijd) wordt het echter wenselijk geacht dat ook de ruimtelijke inpassing van de netuitbreiding door het Rijk wordt verzorgd. Daarom is, in overleg met provincie en gemeente, besloten om ook de netuitbreiding en het bijbehorende schakelstation neer te leggen in een inpassingsplan. Dit inpassingsplan op grond van artikel 3.28 Wro wordt vastgesteld door de minister van I&M (Infrastructuur en Milieu). Het heeft dezelfde juridische status als een bestemmingsplan. Na vaststelling maakt het inpassingsplan deel uit van het (de) bestemmingsplan(en) die gelden voor de gronden waarop het betrekking heeft (art. 3.28, lid 3 Wro).

¹ Structuurvisie Noordoostpolder, Tweede oplevering: behoud door ruimte voor ontwikkeling, 14 januari 2010.

Op dit project is de Crisis- en herstelwet (Chw), welke op 31 maart 2010 in werking is getreden, van toepassing (art. 1.1 juncto bijlage I Chw). Als gevolg hiervan zijn er enkele procedurele wijzigingen doorgevoerd, met name in de beroepsprocedure.

In het vaststellingsbesluit wordt vastgelegd dat de gemeenteraad van Noordoostpolder en provinciale staten van Flevoland gedurende een periode van 5 jaren na vaststelling van dit inpassingsplan niet bevoegd zijn een bestemmingsplan, dan wel een inpassingsplan, vast te stellen voor de gronden waarop dit inpassingsplan betrekking heeft. Hierin is een nuancering aangebracht, zodat de gemeenteraden en provinciale staten wel een bestemmingsplan of inpassingsplan mogen opstellen, voor zover de belangen van het schakelstation en het kabeltracé niet aangetast worden.

1.4 Vigerend bestemmingsplan

Ter plaatse van het plangebied geldt het bestemmingsplan 'Landelijk Gebied 2004' dat door de gemeenteraad van Noordoostpolder op 29 september 2005 is vastgesteld en door gedeputeerde staten van Flevoland op 28 maart 2006 is goedgekeurd. Voor de realisatie van de netuitbreiding is aanpassing van het geldende planologische regime nodig.

De gemeente Noordoostpolder is overigens gestart met een actualisatie van het bestemmingsplan Landelijk gebied 2004. In dat kader wordt de planbegrenzing van het bestemmingsplan Landelijk gebied 2004 waar nodig aangepast aan het plangebied van dit inpassingsplan.

1.5 Leeswijzer

Het volgende hoofdstuk bevat de beschrijving van de huidige situatie, waarna het derde hoofdstuk de beschrijving van het schakelstation en het kabeltracé omvat. In dit laatstgenoemde hoofdstuk wordt ook de locatiekeuze onderbouwd.

Hoofdstuk 4 bevat een korte omschrijving van het geldende beleid van de diverse betrokken overheden en de conclusies van een toetsing van het projectinitiatief aan dit beleid.

In hoofdstuk 5 vindt toetsing plaats van de milieu- en waardenaspecten.

Het zesde hoofdstuk bevat de juridische toelichting, met een beschrijving en onderbouwing van de opbouw van de verbeelding en de regels.

De financieel-economische uitvoerbaarheid is het onderwerp van hoofdstuk 7. Hoofdstuk 8 bevat een beschrijving van het resultaat van het horen van de gemeenteraad en Provinciale Staten op grond van artikel 3.28 van de Wet ruimtelijke ordening en het overleg als bedoeld in artikel 3.1.1 van het Besluit ruimtelijke ordening.

'In eerdere stukken in verband met dit project is aangegeven dat het inpassingsplan wordt vastgesteld door de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (VROM). Bij het aantreden van het nieuwe Kabinet per 14 oktober 2010 is de naam van het desbetreffende ministerie echter aangepast. Daarom wordt hierna gesproken over de Minister van Infrastructuur en Milieu (I&M).'

2 Huidige situatie

2.1 Huidige elektriciteitsnet

In het 110 kV netdeel in de Noordoostpolder was in het tweede kwartaal 2009 een belasting aanwezig van circa 125 MW en 100 MW, respectievelijk de dag- en nachtbelasting. Binnen dit netdeel wordt thans circa 50 MW geproduceerd met decentraal windvermogen. Hierdoor is het 110 kV netgedeelte licht importerend; er wordt circa 50 MW geïmporteerd (zie ook figuur 1, paragraaf 1.1).

2.2 Functionele aspecten plangebied

Agrarisch grondgebruik, met name akkerbouw en grasland, is de overheersende grondgebruikfunctie in het plangebied. Over grote oppervlakten worden op de zware zavelgronden aardappelen, bieten, winterwortelen, tarwe en uien geteeld. Ook de pootaardappelteelt is sterk ontwikkeld. Her en der verspreid liggen diverse agrarische bedrijven en enkele (burger)woningen. Watergangen en wegen doorkruisen de gronden.

2.3 Ruimtelijke aspecten plangebied

Het plangebied is geheel gesitueerd in de Noordoostpolder. De in 1942 drooggemalen Noordoostpolder is de eerste van de drie polders in het zuidelijk deel van de voormalige Zuiderzee en heeft nog steeds de ruimtelijke kenmerken van een geheel door de mens gemaakt landschap. De inrichting van de polder was - en is in feite voor een groot deel nog steeds - gericht op agrarisch gebruik. De polder is destijds ingericht op basis van een heldere visie op de agrarische en sociale structuur. Centraal in de polder ligt Emmeloord aan het “assenkruis”, waaraan de ordening van de hele polder met zijn vaarten, hoofdwegen en verkavelingspatroon is opgehangen.

Rond Emmeloord liggen, op min of meer gelijke afstand een reeks dorpen (Nagele, Tollebeek, Espel, Creil, Rутten, Bant, Luttelgeest, Marknesse, Kraggenburg, Ens). Naast deze nieuwe dorpen spelen de voormalige nederzettingen/eilanden Urk en Schokland een belangrijke rol in de bijzondere opbouw van de polder.

Figuur 2 Ordening van de nederzettingen in Noordoostpolder (bron: Stuvel 1967)

Kenmerkend voor de polder is de rechthoekige verkaveling en een stramien van (landbouw) wegen waaraan op regelmatige afstanden de clusters van boerderijen liggen. De architectuur van de boerderijen en de opgaande bomen op de bouwkvelds zijn beeldbepalend.

De agrarische functie is in het plangebied en in de omgeving daarvan nog sterk aanwezig. De gronden zijn in hoofdzaak in gebruik voor akkerbouw (suikerbieten, aardappelen, granen), waarbij een trend waarneembaar is naar andere gewassen. De afgelopen jaren is bijvoorbeeld het areaal met bloembollen groter geworden. De overige bedrijvigheid is geconcentreerd rond de nederzettingen. Aansluitend aan de dorpen liggen boselementen met een zekere recreatieve en ecologische betekenis.

De hoofdinfrastructuur bestaat uit snelwegen (A6 Lelystad – Emmeloord – Lemmer en N50 Emmeloord - Kampen). Overige markante infrastructuren in het open landschap van de polder zijn het lint van windmolens langs de Westerveerdijk en de bovengrondse hoogspanningsverbindingen Emmeloord – Kampen (110 kV) en de 220 kV lijn Oudehaske – Ens.

De belangrijkste infrastructuur op het niveau van de polder als geheel bestaat uit de waterkerende dijken, de gemalen Vissering bij Urk, Buma nabij Kraggenburg en Smeenge bij Lemmer en het bijbehorende vaarten respectievelijk; de Urkervaart, de Zwolsevaart en de Lemstervaart.

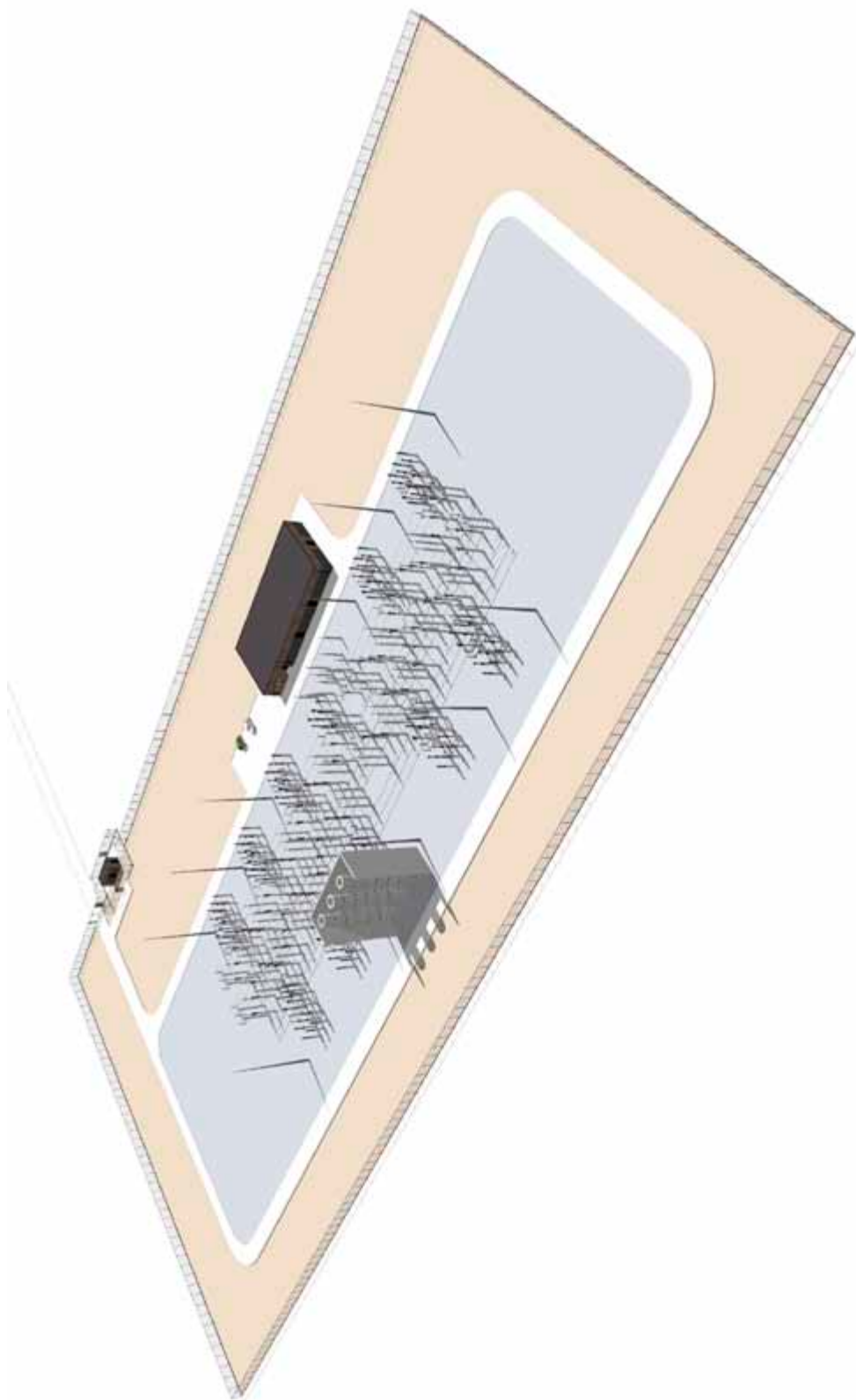
Natuurgebieden zijn in het plangebied zelf en de directe omgeving niet aanwezig.

De visueel ruimtelijke opbouw van de polder is direct gekoppeld aan de rationele ordening van de polder. Dat heeft geresulteerd in een open landschap met lange rechte lijnen van forse beplantingen langs de wegen en vaarten en met daarnaast de opgaande beplantingen rond de boerenerven. De dijken zijn markante begrenzingen van het weidse polderlandschap.

Figuur. 3 Kenmerkend beeld van de Noordoostpolder: grote openheid, akkerbouw op orthogonale verkaveling begrensd door rechte beplantingen (bron: Streetview)

Figuur 4. Vogelvlucht impressie schakelstation.

3

Het initiatief

3.1 Het initiatief

Onderdeel van het initiatief is het bouwen van een 110 kV schakelstation, dat dienst doet als overslagpunt voor opgewekte elektriciteit. Een schakelstation is een knooppunt in het hoogspanningsnet waarin verbindingen in- en uitgeschakeld kunnen worden. Dit schakelstation is geprojecteerd aan de Westermeerdijk, nabij het geprojecteerde transformatorstation bij de binnendijkse lijnopstelling van het windturbinepark bij de Westermeerdijk. Het schakelstation bestaat onder meer uit 3 trafovelden, 3 kabelvelden, en compensatiespoelen om de capacitieve werking van de 110 kV kabels te reduceren. De compensatiespoelen zijn omgeven door een geluidswerende voorziening, een betonnen geluidswerende wand in u-vorm van 16 meter hoog en 16 meter lang, met de opening naar de dijk toe en met de hoogte vrijwel gelijk aan de compensatiespoelen. De geluidswerende wand heeft tot doel de geluidemissie naar de omgeving, met name nabijgelegen woningen, aanzienlijk te beperken.

Binnen het schakelstation worden voorts een tweetal gebouwen gerealiseerd; een schakelgebouwtje en een centraal dienstengebouw.

De elektriciteit wordt via een ondergrondse hoogspanningskabel (110 kV) van het schakelstation naar het 380 kV transformatorstation in Ens getransporteerd. Het kabeltracé loopt oostwaarts naar Emmeloord, via station Emmeloord, om vervolgens twee keer de N50 te kruisen. In het transformatorstation van Ens wordt de elektriciteit omgezet naar een spanningsniveau van 380 kV.

Het ondergrondse kabeltracé is berekend op 3 circuits voor het tracé van de Westermeerdijk naar Emmeloord, respectievelijk 4 circuits voor het tracé van Emmeloord naar Ens. Het in het ontwerp-plan voorziene aantal van 5 circuits is derhalve gereduceerd, door per circuit uit te gaan van een hogere ontwerpcapaciteit. Elk circuit bestaat uit drie kabels. Deze kabels liggen 20 tot 30 centimeter uit elkaar, dit in verband met de warmteafgifte. De totale breedte van het kabeltracé is 16,5 respectievelijk 19 meter, de lengte is ongeveer 25 kilometer. Aan beide zijden van het kabeltracé is een beschermingszone van 5 meter opgenomen. Zowel op het kabeltracé als binnen de beschermingszone zijn geen bouw- en graafwerkzaamheden toegestaan (uitgezonderd onderhoudswerkzaamheden aan de kabel).

Figuur 5 Vogelvlucht impressie schakelstation met windturbines

De kabels worden grotendeels aangelegd in open ontgraving. Bij kruising van wegen en grote watergangen worden de kabels aangelegd door middel van een boring. Voor de gronden waarin de kabels worden gelegd wordt door de netbeheerder een zakelijk recht overeenkomst gesloten met de eigenaren/gebruikers. Het huidige gebruik van deze gronden blijft mogelijk.²

Figuur 6. Onderdeel van de netkaart

Figuur 7 Impressie vanaf Westermeerweg

3.2 Locatiekeuze

Locatie schakelstation

Het 110 kV schakelstation Westermeerdijk wordt gesitueerd direct naast het toekomstige transformatorstation Westermeerdijk, dat onderdeel uitmaakt van het inpassingsplan “Windenergie langs de dijken van de Noordoostpolder”. De locatie van het transformatorstation Westermeerdijk is vastgelegd in dat inpassingsplan. Voor het schakelstation is gekozen voor een situering direct aansluitend aan het transformatorstation aan de Westermeerdijk, vanwege de directe functionele relatie tussen de stations. Door concentratie van de stations wordt er tevens voor gezorgd dat het open karakter van het landschap zoveel mogelijk behouden blijft.

Tracé van de ondergrondse kabelverbinding

In grote lijnen bestaat het ondergrondse tracé uit twee delen:

- het gedeelte tussen het 110 kV schakelstation Westermeerdijk en het station Emmeloord;
- het gedeelte tussen de bestaande stations Emmeloord en het 380 kV hoogspanningsstation in Ens.

In eerste instantie is over het ontwerp voor het tracé door TenneT TSO B.V. (de landelijke netbeheerder, die de hoogspanningsverbinding zal realiseren en beheren) en het toenmalige ministerie van VROM, thans ministerie van I&M, overleg gevoerd met onder andere de gemeente Noordoostpolder en het Waterschap Zuiderzeeland. In het ontwerp zijn het schakelstation en het kabeltracé zodanig gesitueerd dat er binnen de magneetveldzone geen functies zijn gelegen die mogelijk kunnen worden aangemerkt als gevoelige bestemming, zoals bedoeld in het beleidsadvies van de staatssecretaris van I&M aangaande bovengrondse hoogspanningslijnen in relatie tot de door hoogspanningslijnen veroorzaakte magneetvelden.³ Tevens is rekening gehouden met de verkavelingsstructuur, wegen en watergangen. Het overgrote deel van het ondergrondse kabeltracé ligt in gronden met een agrarische bestemming c.q. functie.

Voor het tracégedeelte tussen het bestaande 110 kV hoogspanningsstation Emmeloord en het bestaande 380 kV hoogspanningsstation Ens werd ervoor gekozen om het grootste deel van het tracé nauw aan te laten sluiten bij de bestaande bovengrondse 110 kV hoogspanningsverbindingen Emmeloord – Kampen en de 220 kV hoogspanningsverbinding Oudehaske – Ens. Hiermee is tevens het meest zettingsgevoelige gebied omzeild. Voor een bundeling met de N50 bestaat, mede in verband met voorgenomen reconstructie van deze weg, onvoldoende ruimte. In de omgeving van de kruising van de bovengrondse hoogspanningsleidingen werd weer gekozen voor een situering parallel aan de verkaveling.

Naar aanleiding van op het ontwerp ingediende zienswijzen is het tracé op enkele punten aangepast, in die zin dat op gebleken knelpunten voor individuele agrariërs, aan hen tegemoet is gekomen door hoofdzakelijk aan te sluiten op de verkavelingsstructuur en minder op bestaande bovengrondse hoogspanningsverbindingen.

³ SAS/2005183118.

4

Beleidstoets

4.1 Rijksbeleid

Nota Ruimte⁴

De rijksoverheid heeft – gegeven de doelstelling om in 2020 in 20% van de energiebehoefte van Nederland op een duurzame wijze te voorzien – een verantwoordelijkheid om duurzame vormen van opwekking van energie voor zover nodig met specifieke stimuleringsmaatregelen binnen de geliberaliseerde markt een kans te geven. Het doel van de rijksoverheid bij het ruimtelijke beleid voor de nationale elektriciteitsvoorziening is de zorg voor voldoende plaats en ruimte voor windparken, grootschalige elektriciteitsproductie en hoogspanningsverbindingen.

Voor de distributie van elektriciteit wordt de ontwikkeling van het landelijke koppelnet van hoogspanningsverbindingen voorgestaan dat blijft voldoen aan de daaraan gestelde eisen.

Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening (SEV III)⁵

De ruimtebehoefte voor de elektriciteitsvoorziening is vastgelegd in een aparte nota, te weten het Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening (SEV III). In deze planologische kernbeslissing (PKB), die op basis van de Wet ruimtelijke ordening thans de status van structuurvisie heeft, zijn de vestigingsplaatsen voor grootschalige energieproductie opgenomen, evenals de bestaande en nieuwe verbindingen van het landelijke hoogspanningsnet met een spanning van 220 kV en hoger. Hoogspanningsnetten met een spanning lager dan 220 kV zijn vooralsnog als zodanig geen onderwerp van nationaal ruimtelijk beleid en vormen dan ook geen onderwerp van het SEV III.

Nota Belvédère 1999⁶

Het in deze nota verwoorde beleid beoogt de alom aanwezige cultuurhistorische waarden en identiteit sterker richtinggevend te laten zijn bij de inrichting van Nederland. Daarmee kan het aanzien van Nederland toenemen en tegelijkertijd kunnen de cultuurhistorische waarden op het terrein van archeologie, gebouwde monumenten en het historische landschap in onderlinge samenhang worden versterkt. Het beleid richt zich op:

- het betrekken van cultuurhistorie bij de vormgeving van Nederland als inspiratiebron;
- het behoud en verbeteren van bestaande met name grote cultuurhistorische structuren.

Doel is het betrekken van cultuurhistorie als een vast onderdeel van de planvorming en de uitvoering. Dit is een taak voor een ieder die in het proces van de ruimtelijke ordening actief is: zowel overheden als private partijen. De nota geeft een visie op de wijze waarop met de cultuurhistorische kwaliteiten en identiteit kan worden omgegaan en welke maatregelen daartoe moeten worden getroffen. Cultuurhistorische kwaliteiten kunnen daarbij groot- of kleinschalig zijn, gebouwd of niet gebouwd zijn en zich boven of onder de grond bevinden. Het feit dat er op een bepaalde locatie

een cultuurhistorisch gegeven aanwezig is, betekent niet dat dit dan ook moet worden behouden. In de ruimtelijke planvorming moet die aanwezigheid wel worden meegewogen. Het onderhavige plangebied maakt onderdeel uit van het Belvédèregebied Noordoostpolder-Urk. Dit gebied is tevens door Nederland op de voorlopige lijst Werelderfgoed geplaatst. De Noordoostpolder is een gebied van uitzonderlijke, universele betekenis. Het is een duidelijk voorbeeld van een rationeel landschap uit de 20e eeuw (rond 1940 drooggelegd), waarin de twee voormalige eilanden Urk en Schokland als zelfstandige elementen zijn opgenomen. Dit rationeel vormgegeven landschap is niet alleen ontworpen vanuit het oogpunt van optimale landbouwkundige productie, maar ook als wetenschappelijke, esthetische en intellectuele uitdaging.

De ondergrondse hoogspanningsverbinding schaadt het cultuurwaardevolle Belvédère-gebied niet. Het schakelstation sluit voorts aan bij het, als onderdeel van het windmolenpark te realiseren transformatorstation en het is daarmee geen solitair element in de open zone langs de dijk. Het station is een min of meer transparant bouwwerk, met uitzondering van circa 16 meter hoge en 16 meter brede afschermende wand rond de compensatiespoelen. Deze zal vanaf de Westermeerdijk, de Westermeerweg en vanaf het IJsselmeer te zien zijn. Vanuit de oostelijk gelegen delen van de Noordoostpolder zal het station door de opgaande beplanting langs de Westermeerdijk grotendeels aan het oog worden onttrokken.

4.2 Provinciaal beleid

Omgevingsplan Flevoland 2006⁷

In 2006 is het Omgevingsplan Flevoland door Provinciale Staten van Flevoland vastgesteld. In het omgevingsplan is het integrale omgevingsbeleid van de provincie Flevoland voor de periode 2006-2015 neergelegd, met een doorkijk naar 2030. Het omgevingsplan is een samenvoeging van de vier wettelijke plannen op provinciaal niveau: het voormalige Streekplan, Milieubeleidsplan, Waterhuishoudingsplan en Provinciaal Verkeer- en Vervoerplan. De Provincie stelt als voorwaarden voor een evenwichtige groei: het behoud en het verbeteren van de kwaliteit van de samenleving, het milieu, het water, de natuur en het landschap.

De Provincie streeft ernaar dat de hoeveelheid in Flevoland opgewekte duurzame energie in 2015 voorziet in minimaal 50% van de totale Flevolandse energiebehoefte.

De opwekking van windenergie levert de grootste bijdrage aan het bereiken van de provinciale klimaatdoelstelling. Als windrijke provincie wil Flevoland optimaal gebruik maken van de milieuvoordelen en economische potenties van de opwekking van windenergie zonder de landschappelijke kwaliteiten van de provincie aan te tasten.

⁴ Nota Ruimte. Ministeries van VROM, LNV, Ven W en EZ. 2006.

⁵ Derde structuurschema elektriciteitsvoorziening. 's-Gravenhage, 1 februari 2008.

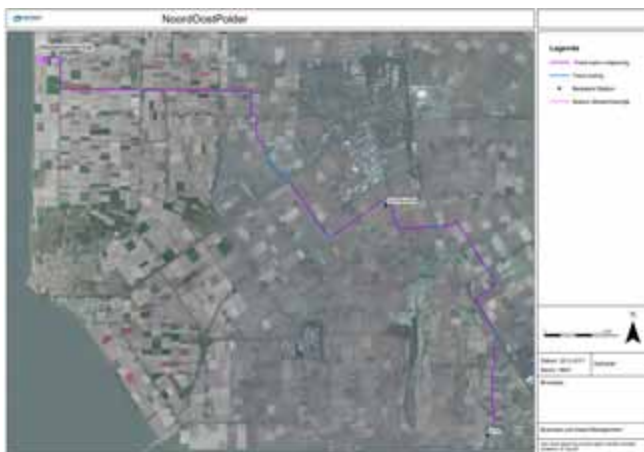
⁶ Nota Belvédère 1999. Beleidsnota over de relatie cultuurhistorie en ruimtelijke inrichting. Ministerie van VROM

⁷ Omgevingsplan Flevoland 2006. Provincie Flevoland, 2 november 2006.

Overigens houdt het provinciale ruimtelijke beleid in dat activiteiten die bij uitstrek thuishoren op een bedrijventerrein, of in of aansluitend aan het bebouwde gebied, in principe niet in landelijk gebied worden toegelaten. De activiteiten in het landelijk gebied moeten in principe kleinschalig van karakter zijn. De bebouwingsmogelijkheden dienen hierop te zijn afgestemd. Milieuhygiënisch, landschappelijk en verkeerskundig (veiligheid en verkeersaantrekkende werking) ongewenste effecten moeten worden voorkomen. Voor kabeltracés is in het omgevingsplan geen specifiek beleid geformuleerd.

Doorwerking

De ondergrondse 110 kV kabelverbinding loopt door karakteristiek open gebied. Doordat de kabel ondergronds wordt aangelegd zal deze openheid niet aangetast worden. Voor het kabeltracé zijn er dan ook geen belemmeringen in het provinciale beleid. De bouw van het schakelstation in landelijk gebied staat echter in principe op gespannen voet met het algemene provinciale ruimtelijke beleid. Omdat het schakelstation onlosmakelijk verbonden is met het windturbinepark en het daarbij behorende transformatorsta-

Figuur 8 kabeltracé

tion, en in de nabije omgeving geen bedrijventerreinen aanwezig zijn waarop dergelijke voorzieningen kunnen worden gesitueerd, is het realiseren van het schakelstation op de geplande locatie echter de beste oplossing. In dit verband wordt verwezen naar hetgeen over de locatiekeuze is opgemerkt in paragraaf 3.2. Overigens dient de bouw van de geluidswerende wand bij de compensatiespoelen, voor het beschermen van het leefklimaat door afscherming van het geluid van de compensatiespoelen.

4.3 Gemeentelijk beleid

Toekomstvisie 2030 Noordoostpolder⁸

De gemeentelijke Toekomstvisie is een voor de gemeente richtinggevend document, waarin in 10 stellingen de uitgangspunten voor het ruimtelijk beleid van de gemeente Noordoostpolder zijn gedefinieerd. Bij de vaststelling van de Toekomstvisie in 2002 is aangegeven dat de 10 stellingen iedere collegeperiode worden geëvalueerd en waar nodig aangepast. Zo heeft een evaluatie plaatsgevonden in het voorjaar van 2009. Bij die gelegenheid zijn de 10 stellingen aangepast en door de gemeenteraad gewijzigd⁹ vastgesteld. De belangrijkste wijzigingen betreffen een grotere nadruk op de omgeving rondom de Noordoostpolder en de invloed van die omgeving op de polder.

In stelling 4 uit de visie is aangegeven dat de gemeente naast landbouw ruimte geeft aan andere initiatieven, zoals energieopwekking. Ruimte voor en het versterken van kwaliteit blijft de basis voor duurzame en innovatieve ontwikkeling ondersteund door passende en aanpassende infrastructuur. In stelling 5 is aangegeven dat weliswaar wordt uitgegaan van de zonerings uit de toekomstvisie - monofunctioneel en landbouwkarakter aan de westkant, en functieverweving in de overige gebieden - maar dat grootschalige ontwikkelingen mogelijk blijven en op een passende locatie gesitueerd zullen worden.

Structuurvisie (2010)¹⁰

De gemeente Noordoostpolder heeft in 2010 een nieuwe structuurvisie vastgesteld. In deze structuurvisie wordt de visie van de gemeente Noordoostpolder op de toekomstige ruimtelijke ontwikkelingsmogelijkheden van de Noordoostpolder geschetst. Deze structuurvisie bouwt voort op de Toekomstvisie 2030, maar legt nieuwe accenten. Deze nieuwe accenten komen deels voort uit trends en ontwikkelingen die op de gemeente afkomen en de opgaven en kansen die dit mee zich meebrengt. Voorts is in de structuurvisie de in 2009 uitgevoerde evaluatie van de Toekomstvisie 2030 verwerkt.

De gemeente heeft de ambitie uitgesproken voor een forse toename van duurzame energie. De grootschalige productie van duurzame energie past volgens de gemeente bij het functionele karakter van met name de westkant van de Noordoostpolder.

Welstandsbeleid “windmolenlijnopstellingen Noordoostpolder”¹¹

Op 24 oktober 2002 heeft de gemeenteraad beleid vastgesteld voor de ontwikkeling van windmolenlijnopstellingen langs Noorder-Wester- en Zuidermeerdijk. Aangezien dat beleid mede ziet op bijbehorende bouwwerken, is dit relevant voor het in het onderha-

⁸ Toekomstvisie gemeente Noordoostpolder 2030, 'ruimte voor kwaliteit'. Januari 2003

⁹ Raadsbesluit 19 mei 2009

¹⁰ Structuurvisie Noordoostpolder. 'De tweede oplevering'. 14 januari 2010.

¹¹ Welstandsbeleid “windmolenlijnopstellingen Noordoostpolder”. 24 oktober 2002.

vige plan mogelijk gemaakte schakelstation en het dienstengebouw.. Volgens het beleid dienen gebouwen en bouwwerken (anders dan windmolens) visueel ondergeschikt te blijven, hetgeen betekent dat ze qua vormgeving, kleur, en detaillering sober en onopvallend moeten worden uitgevoerd.

Doorwerking

Het windmolenpark is opgenomen in het gemeentelijke beleid. Voor de ondergrondse 110 kV hoogspanningsverbinding bestaan er geen belemmeringen in het gemeentelijk beleid. Met het schakelstation wordt wel het open karakter in zekere mate aangetast, wat indruist tegen de algemene lijn van de Toekomstvisie. Het schakelstation Westerveer is echter noodzakelijk om de opgewekte energie te transporteren en heeft daarmee een onmiddellijke functionele relatie met het windmolenpark dat als zodanig in de structuurvisie is opgenomen. Dat met de bouw van het schakelstation specifieke beleidsuitgangspunten worden geraakt, wordt aanvaardbaar geacht nu dit noodzakelijk is voor het bereiken van andere, concrete doelstellingen. Het gemeentelijk welstandbeleid eist overigens een onopvallende vormgeving en kleur voor bouwwerken anders dan windmolens. Het dienstengebouw, (de muur bij) het schakelstation zullen hierbij moeten aansluiten.

5

Toets milieu- en waardenaspecten

5.1 Inleiding

Er bestaat een duidelijke relatie tussen milieubeleid, landschap en ruimtelijke ordening. De milieu- en landschapskwaliteit vormen een belangrijke afweging bij de ontwikkeling van ruimtelijke functies. De afweging omtrent het al dan niet toelaten van ruimtelijke functies dient geplaatst te worden in dit bredere perspectief. Derhalve dient in het kader van deze afweging te worden onderzocht welke milieuhygiënische, waterhuishoudkundige en archeologische aspecten daarbij een rol spelen. In het onderhavige hoofdstuk wordt nader ingegaan op de verschillende milieuhygiënische, waterhuishoudkundige, landschappelijke en archeologische aspecten.

5.2 Geluid

De drie transformatoren van het windpark aan de Westermeerdijk hebben een elektrisch vermogen van meer dan 200 MVA, waardoor het een geluidzoneringsplichtige inrichting¹² in het kader van de Wet geluidhinder is. Het terrein waarop deze drie transformatorstations en het nabijgelegen schakelstation met compensatiespoelen zijn gelegen is daarom als een gezoneerd industrieterrein te beschouwen. Voor dit industrieterrein dient de geluidscontour bepaald te worden waarbuiten de geluidbelasting vanwege het industrieterrein niet meer dan 50 dB(A) mag zijn. Hiertoe is een akoestisch onderzoek¹³ uitgevoerd (bijlage 1 van het separate bijlagenboek), waarin tevens de geluidsbelasting van de compensatiespoelen is meegenomen. Uit het onderzoek blijkt dat deze geluidscontour niet gelegen is over geluidgevoelige objecten, zoals woningen. De geluidscontour is opgenomen in het (ontwerp)-inpassingsplan “Windenergie langs de dijken van de Noordoostpolder”.

Effecten:

Geluid vormt geen belemmering voor dit inpassingsplan, omdat uit berekeningen blijkt dat er geen geluidgevoelige objecten binnen de geluidscontour zijn gelegen. Bij verlening van vergunning voor de compensatiespoelen moet rekening gehouden worden met de geluidscontour.

5.3 Externe veiligheid

Het schakelstation en het kabeltracé vallen niet onder de categorieën van inrichtingen waarop het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) van toepassing is. Een toets aan het BEVI is daarmee niet aan de orde. Voor een beschrijving van de ruimtelijke relatie tussen de hoogspanningskabel en een nabijgelegen aardgasleiding wordt verwezen naar de paragraaf kabels en leidingen (paragraaf 5.12)

¹² Bijlage 1, onderdeel D Besluit ruimtelijke ordening.

¹³ Windparken Westermeerwind en Westermeerdijk binnendijk geluidzonerings transformatorstations, Sight LBP, 21 april 2010.

5.4 Natuur

Voor het schakelstation en de ondergrondse kabel naar station Ens is een flora en faunaonderzoek¹⁴ uitgevoerd. Het tracé kruist de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) ter plaatse van de Urkervaart en ligt nabij een Natura 2000-gebied (IJsselmeer, Ketelmeer, Vossemeer). Het rapport van het flora- en faunaonderzoek is als bijlage 2 in het separate bijlagenboek bij dit inpassingsplan opgenomen. Hieronder worden de belangrijkste conclusies weergegeven.

Flora en fauna

- De sloten, bermen, erven, akkers en weilanden in het plangebied hebben betekenis voor algemene soorten amfibieën en grondgebonden zoogdieren. Voor soorten opgenomen in tabel 1¹⁵ geldt bij ruimtelijke ingrepen vrijstelling voor de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet;
- Bij tijdelijk afdammen en droogleggen van watergangen zal rekening moeten worden gehouden met rugstreeppad en kleine modderkruiper. Andere strikt beschermde soorten zijn niet aangetroffen. Als in het rapport voorgestelde mitigerende maatregelen uitgevoerd worden, zullen als gevolg van de ingreep geen verbodsbepalingen worden overtreden;
- Binnen het kabeltracé is geschikt broedgebied voor verschillende vogels aanwezig. In de Flora- en faunawet is bepaald dat broedende vogels niet verstoord mogen worden. Bij het verwijderen van beplanting moet daarom rekening worden gehouden met broedende vogels;
- Er is geen ontheffing nodig voor soorten die voorkomen in tabel 2 en 3 van de Flora- en Faunawet;
- Bomen binnen het tracé kunnen van betekenis zijn voor vleermuizen en vogels met een jaarrond beschermde nestplaats. De bomen die moeten worden gekapt, dienen vooraf gecontroleerd te worden op hun eventuele functie als verblijfplaats voor vleermuizen en boombroedende vogels met jaarrond beschermde nesten. Indien nodig zijn passende mitigerende maatregelen om negatieve effecten op vaste rust- en verblijfplaatsen te voorkomen, mogelijk en vereist.

Provinciaal rugstreeppadmanagementplan

De provincie Flevoland heeft een rugstreeppadmanagementplan¹⁶ opgesteld. In dit plan zijn werkwijzen opgenomen waarmee ontwikkelingen gemakkelijk doorgang kunnen vinden zonder dat duurzame instandhouding van de rugstreeppad in gevaar komt. Het managementplan dient te worden gezien als een handelingsprotocol dat invulling geeft aan de algemene zorgplicht. Bovendien bevat het plan aanvullende activiteiten en een uitvoeringsprogramma waarin betrokken partijen voor de rugstreeppad

¹⁴ Effecten op beschermde soorten en gebieden Programma Noordoostpolder natuurtoets in het kader van de natuurwetgeving, bureau Waardenburg BV, 29 april 2010.

¹⁵ zoals volgt uit de Flora en Faunawet

¹⁶ De Nooij, R.J.W., 2007. Ruimte geven, ruimte nemen. Een managementplan voor de Rugstreeppad in de Noordoostpolder. Radboud Universiteit Nijmegen, Nijmegen.

in de Noordoostpolder afspraken maken over bestaande en nieuwe werkwijzen die een duurzaam voortbestaan van de populatie (de zogenaamde gunstige staat van instandhouding) van deze soort garanderen. Op basis van het rugstreepadmanagementplan is een ontheffing als bedoeld in artikel 75 van de Flora en faunawet verleend. Het rugstreepadmanagementplan en de brief waarin de ontheffing wordt verleend zijn eveneens als bijlage 2 in het separate bijlagenboek bij dit inpassingsplan opgenomen.

Natura 2000

Directe en indirecte (significant) negatieve effecten op habitattypen van het IJsselmeer en Ketelmeer & Vossemeer zijn uit te sluiten. Mits voorkomen wordt dat broedende vogels worden verstoord, is de ingreep niet strijdig met de instandhoudingsdoelstellingen voor de Natura 2000- gebieden IJsselmeer, Ketelmeer en Vossemeer.

EHS

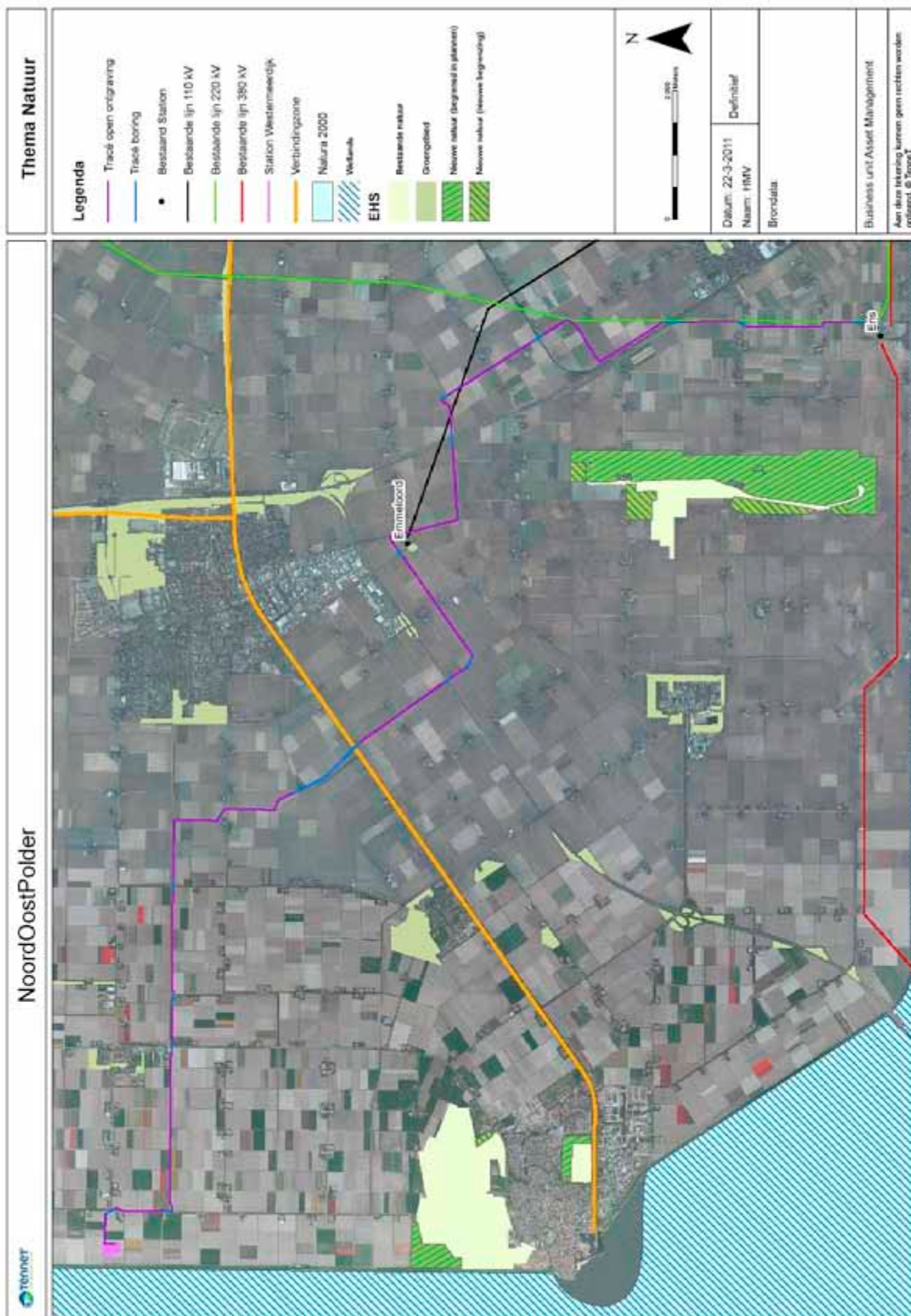
Het plangebied ligt buiten de EHS maar kruist de ecologische verbindingzone (EVZ) Urkervaart. De bekabeling wordt onder de vaart en aangrenzende oevers doorgetrokken met behulp van een boring. Als gevolg hiervan zullen daarom geen veranderingen optreden ten aanzien van uitwisselingsmogelijkheden voor planten en dieren binnen de EHS.

Mitigatie

Op basis van het tracé en de manier waarop de uitvoering gaat plaatsvinden wordt voorafgaande aan de ingreep een mitigatieplan opgesteld. In dit mitigatieplan wordt zo gedetailleerd mogelijk uitgewerkt waar en wanneer welke mitigerende maatregelen getroffen moeten worden. Door het volgen van het mitigatieplan worden negatieve effecten op beschermde soorten zo veel mogelijk voorkomen.

In elk geval zijn mitigerende maatregelen nodig voor kleine modderkruiper, rugstreepad, broedvogels en mogelijk ook voor vleermuizen. De aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van vogels en verblijfplaatsen van vleermuizen in bomen wordt onderzocht op het moment dat bekend is of en waar zich binnen het tracé bomen bevinden die geschikt zijn als verblijfplaats voor vleermuizen of als nestlocatie voor jaarrond beschermde vogels.

Figuur 9 Natuur

5.5 Bodem

In het kader van goede ruimtelijke ordening dient in het inpassingsplan rekening te worden gehouden met de bodemkwaliteit. Bestaande bodemverontreinigingen zijn van belang in verband met het grondverzet voor de bouw van het schakelstation en de aanleg van het kabeltracé. Daarnaast kan zetting van de bodem optreden.

In het geval dat bodemverontreinigingen worden aangetroffen tijdens de bouw van het schakelstation of de aanleg van het kabeltracé is de Wet bodembescherming van kracht. Er zijn geen bekende bodemverontreinigingen aanwezig op de bouwlocatie van station Westerveer. Op basis van een verkennend bodemonderzoek (bijlage 3 van het separate bijlagenboek bij dit inpassingsplan) moet worden aangenomen dat het kabeltracé diverse locaties doorsnijdt waar sprake is van verontreiniging.¹⁷ Bij de uitvoering van het plan, waarbij onder meer onttrekking en lozing van grondwater plaatsvindt, zal daarmee rekening moeten worden gehouden.

Zetting van de bodem kan optreden na aanleg van het kabeltracé (zie figuur 10). De zetting die na aanleg van het kabeltracé kan optreden wordt gemitigeerd door de kabel waar noodzakelijk verhoogd aan te leggen. Daardoor is het mogelijk dat er tijdelijk een kleine overhoogte in het landschap zichtbaar is. Deze zal na verloop van tijd verdwijnen door zetting. Deze overhoogte resulteert als bijkomend positief effect in een reductie van het benodigd bemalingsvolume.

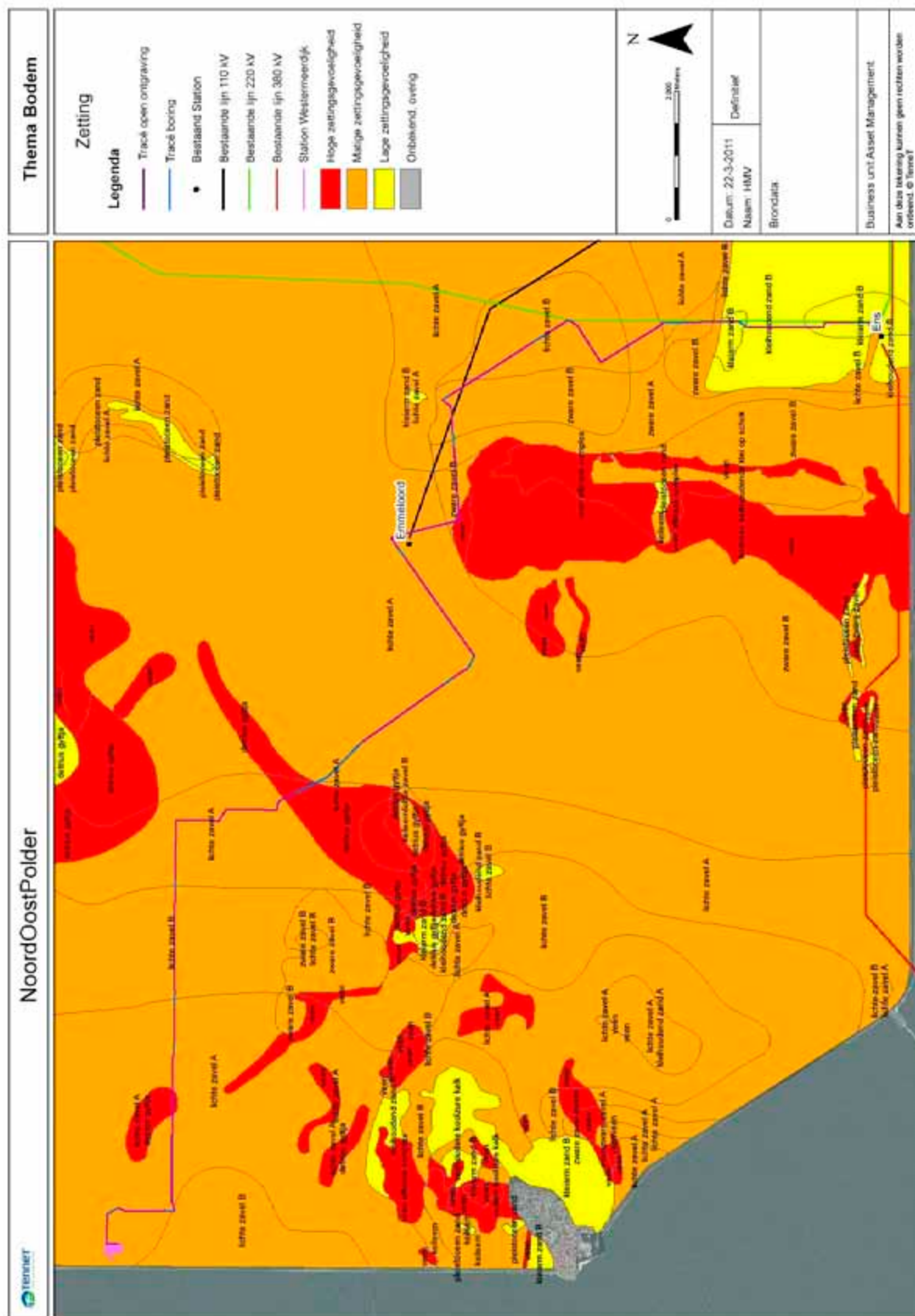
Ook tijdens de aanleg van het kabeltracé kan zetting optreden door grondwateronttrekking in zettingsgevoelige bodems zoals veen en in mindere mate klei. Met het oog hierop moet voor de uitvoering met name aandacht worden gegeven aan kwetsbare objecten zoals wegen, riolering, leidingen en niet onderheide bouwwerken. In dit verband dient met name ook aandacht te worden geschonken aan het zettingsrisico in de veenbodem te Schokland.

Afhankelijk van de exacte wijze van uitvoering van de aanleg, zoals de duur van grondwaterbemaling, zullen maatregelen moeten worden genomen om zetting op kwetsbare plaatsen te voorkomen.

De bodemkwaliteit vormt geen belemmering voor de geplande realisatie van het schakelstation Westerveer en het kabeltracé.

¹⁷ Geohydrologische verkenning kabeltracé Noordoostpolder, Tauw, 27 juli 2010.

Figuur 10 Bodem

5.6 Water

Voor het inpassingsplan zijn de gevolgen van de ingreep onderzocht voor oppervlaktewater, grondwater en grondwaterkwaliteit. Het rapport van dit onderzoek¹⁸ is als bijlage 3 opgenomen in het bijlagenboek bij dit inpassingsplan.

Oppervlaktewater

- Invloed op waterafvoer: Voor de aanleg van het schakelstation en de kabel tussen Westerveer en Ens worden geen sloten of vaarten gedempt. Daar waar water wordt gekruist, worden voorzieningen getroffen zodat het water ongestoord kan stromen. Het bestaande watersysteem ondervindt geen hinder van het schakelstation en de kabel;
- Invloed op waterbergend vermogen: Nieuw verhard oppervlak moet in beginsel worden gecompenseerd met nieuw bergend vermogen. Dit is ook het beleid van het waterschap Zuiderzeeland. Voor het schakelstation moet daarom rekening worden gehouden met de verhardingen ten behoeve van de velden en de toegangsweg. Dit betreft circa 500 m² verhard oppervlak. De compensatienorm voor landelijk gebied waarbij per 100 m² toename van verhard oppervlak gecompenseerd wordt met 2,40 m³ waterberging wordt hierbij in acht genomen. De velden worden voorzien van grind, waardoor het water goed in kan zijgen. De in het plangebied aanwezige verharding, te weten de onderhoudswegen, het schakelgebouwtje en het centraal dienstengebouw, worden gecompenseerd middels een infiltratievijver of andere voorziening met bergingscapaciteit. Deze is algemeen mogelijk gemaakt binnen de regels van de bestemming Bedrijf – Nutsvoorziening;
- Invloed op de waterkwaliteit: Uitgaande van een zorgvuldige toepassing van bouw materiaal en wijze van aanleg wordt niet verwacht dat het voornemen gevolgen zal hebben voor de waterkwaliteit. Bij de aanleg dient erop te worden toegezien dat er geen milieuvreemde stoffen in het oppervlaktewater terechtkomen en dat er milieuvriendelijke materialen worden gebruikt.

Grondwater

Tijdens de aanlegfase wordt rekening gehouden met een grote toestroom van grondwater (groot waterbezwaar), aangezien de druk vanuit het eerste watervoerend pakket hoog is. Een en ander is afhankelijk van de dikte van de deklaag en de kwelintensiteit. De bouwput moet middels bemaling worden drooggehouden. In dat geval is er gedurende de aanleg sprake van verstoring van de grondwaterstroming en kwelsituatie.

Bij de aanleg moet tevens worden voorkomen dat de deklaag opbarst. De deklaag kan opbarsten wanneer bij ontgraving een deel van de weerstandbiedende laag wordt verwijderd. Gezien de hoge druk vanuit het eerste watervoerend pakket moet al snel spanningsbemaling worden toegepast om deze druk te verlagen.

In dat geval is er sprake van verstoring van de grondwaterstroming en kwelsituatie. Indien bemaling toegepast wordt, moet nader worden uitgewerkt hoe eventuele negatieve effecten worden voorkomen.

Gedurende de gebruiksfase voor het schakelstation moet worden voorkomen dat de constructie gaat opdrijven. Er wordt vanuit gegaan dat voorkomen wordt dat er langs de palen en de fundering openingen ontstaan waarlangs het kwelwater omhoog kan stromen. Bij de realisatie dient erop te worden toegezien dat de fundering goed aansluit op de afsluitende klei- en veenlagen van het bovenste pakket. Zodoende zal het schakelstation nagenoeg geen effect hebben op de grondwaterstroming in de gebruiksfase.

Grondwaterkwaliteit

Bij de aanleg dient erop te worden toegezien dat er geen milieuvreemde stoffen in de bodem en het grondwater terechtkomen en dat er milieuvriendelijke materialen worden gebruikt. Indien gekozen wordt voor een bronbemaling, zal het onttrokken grondwater geloosd moeten worden op het oppervlaktewater. Uit informatie van het Waterschap Zuiderzeeland blijkt dat het grondwater naar verwachting niet zal voldoen aan de lozingseisen. Bij de lozingsvergunning bekijkt het waterschap de kwaliteit van het te lozen grondwater en zal worden beoordeeld of aanvullende (reinigings)voorzieningen vereist zijn.

5.7 Luchtkwaliteit

De hoofdlijnen voor regelgeving rondom luchtkwaliteitseisen staan beschreven in de Wet milieubeheer (hoofdstuk 5 Wm). Artikel 5.16 Wm (lid 1) geeft weer, onder welke voorwaarden bestuursorganen bepaalde bevoegdheden (uit lid 2) mogen uitoefenen. Als aan minimaal één van de volgende voorwaarden wordt voldaan, vormen luchtkwaliteitseisen in beginsel geen belemmering voor het uitoefenen van de bevoegdheid:

- er is geen sprake van een feitelijke of dreigende overschrijding van een grenswaarde;
- een project leidt – al dan niet per saldo – niet tot een verslechtering van de luchtkwaliteit;
- een project draagt ‘niet in betekenende mate’ (NIBM) bij aan de luchtverontreiniging;
- een project past binnen het NSL (Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit), of binnen een regionaal programma van maatregelen.

In de algemene maatregel van bestuur ‘Niet in betekenende mate’ (Besluit NIBM) en de ministeriële regeling NIBM (Regeling NIBM) zijn de uitvoeringsregels vastgelegd die betrekking hebben op het begrip NIBM. Het begrip ‘niet in betekenende mate’ is gedefinieerd als 3% van de grenswaarde voor NO₂ en fijn stof (PM₁₀). In de Regeling NIBM is een lijst met categorieën van gevallen (inrichtingen, kantoor- en woningbouwlocaties) opgenomen die niet in betekende mate bijdragen aan de luchtverontreiniging. Deze

¹⁸ Geohydrologische verkenning kabeltracé Noordoostpolder, Tauw, 27 juli 2010

gevallen kunnen zonder toetsing aan de grenswaarden voor het aspect luchtkwaliteit uitgevoerd worden. Ook als het bevoegd gezag op een andere wijze, bijvoorbeeld door berekeningen, aannemelijk kan maken dat het geplande project NIBM bijdraagt, kan toetsing aan de grenswaarden voor luchtkwaliteit achterwege blijven.

De verwachte verkeersbewegingen van en naar het schakelstation zullen enkel worden gegeneerd door het personeel, ten behoeve van beheer en onderhoud van het station. Naar verwachting bedraagt het aantal verkeersbewegingen circa 5 motorvoertuigen per maand. Dit aantal is dermate laag dat wordt voldaan aan de voorwaarden gesteld in het Besluit niet in betekenende mate en de Regeling niet in betekenende mate.

Vanuit het oogpunt van luchtkwaliteit zijn er geen belemmeringen voor dit inpassingsplan.

5.8 Elektrische en magnetische velden

5.8.1 Rijksbeleid

In 2005 heeft het voormalige ministerie van VROM, thans ministerie van I&M, een advies over hoogspanningslijnen en hun magneetveld uitgebracht aan gemeenten en beheerders van het hoogspanningsnet. Dit advies is niet van toepassing op ondergrondse hoogspanningslijnen. Niettemin wordt hier aandacht aan dit onderwerp besteed.

Het advies is gebaseerd op de beschikbare wetenschappelijke informatie en het voorzorgbeginsel, en is van toepassing bij vaststelling van streek- en bestemmingsplannen en van de tracés van bovengrondse hoogspanningslijnen. Het advies is om zo veel als redelijkerwijs mogelijk is te vermijden dat er nieuwe situaties ontstaan waarbij kinderen (0-15 jaar) langdurig verblijven in het gebied rond bovengrondse hoogspanningslijnen waarbinnen het jaargemiddelde magneetveld hoger is dan 0,4 microtesla (de magneetveldzone). Het gaat hierbij om woningen, scholen, crèches en kinderopvangplaatsen (aangeduid als: gevoelige bestemmingen)¹⁹.

Het advies is gericht op nieuwe situaties of wijzigingen van bestaande situaties. Het advies van I&M geldt niet voor (ongewijzigde) bestaande situaties omdat de gezondheidseffecten onzeker zijn en maatregelen in bestaande situaties maatschappelijk vaak grote gevolgen hebben. Daardoor is ook het effect van ingrijpende en dure maatregelen onzeker. Daar staat tegenover dat in nieuwe situaties vaak veel meer keuzemogelijkheden aanwezig zijn en dat

preventie aanzienlijk goedkoper kan zijn dan sanering. Het advies van I&M is een aanzienlijke verscherping van de internationaal geldende normen ter bescherming van de mens tegen vastgestelde mogelijke effecten van het magneetveld.

5.8.2 Magnetische velden bij het ondergrondse kabeltracé

Bij het bepalen van de ligging van het ondergrondse tracé is zoveel als redelijkerwijs mogelijk vermeden dat situaties ontstaan waarbij kinderen (0-15 jaar) langdurig verblijven in het gebied rond ondergrondse hoogspanningslijnen waarbinnen het berekende jaargemiddelde magneetveld hoger is dan 0,4 microtesla (de magneetveldzone). De ligging van die zone is bepaald in bijlage 4 van het separate bijlagenboek. Er zijn geen gevoelige bestemmingen gelegen binnen deze zone.

5.8.3 Magnetische velden bij het schakelstation

Ook voor het 110 kV schakelstation Westerveer is de magneetveldzone bepaald, op dezelfde wijze als voor het kabeltracé (zie bijlage 4 van het separate bijlagenboek). Bij het bepalen van de magneetveldzone is uitgegaan van een worst-case benadering door in de berekeningen uit te gaan van maximale belasting. De aldus berekende magneetveldzone van het schakelstation Westerveer ligt alleen aan de oostzijde van het station, gemiddeld 10 meter buiten de erfgrans. Door optimalisatie van het ontwerp zal worden getracht ook aan de oostzijde van het station Westerveer de magneetveldzone terug te dringen, zodat deze magneetveldzone ook daar binnen de erfgrans van het schakelstation ligt.

Er zijn geen gevoelige bestemmingen binnen deze magneetveldzone gelegen.

5.9 Landschap

Achtergronden

De actuele staat van het landschap is in feite een fase in een langdurig en continu ontwikkelingsproces. Landschap en cultuurhistorie zijn dan ook onlosmakelijk met elkaar verbonden. Eigenschappen en kwaliteiten van het landschap liggen verankerd in een stelsel van samenhangen tussen de verschillende landschapselementen. Deze samenhangen vormen de basis voor de specifieke eigenschappen van een bepaald landschap. Ze geven elk landschap haar eigen, unieke karakter. De samenhangen tussen vorm, functie en betekenis van de verschillende landschapselementen zijn de basis voor de herkenbaarheid van een plek, voor de beleving van schoonheid en het gevoel zich ergens thuis te voelen. Ingrepen in het landschap, kunnen veranderingen in het stelsel van samenhangen tot gevolg hebben en zullen de ruimtelijke kwaliteit van het landschap beïnvloeden.

¹⁹ Op vier november 2008 heeft de minister van VROM een brief (DGM/2008105664) ter verduidelijking van het eerdere advies over hoogspanningslijnen naar gemeenten, provincies en netbeheerders gestuurd. In de brief wordt het eerdere advies bevestigd en wordt een toelichting gegeven op een aantal begrippen.

Het landschap van de Noordoostpolder

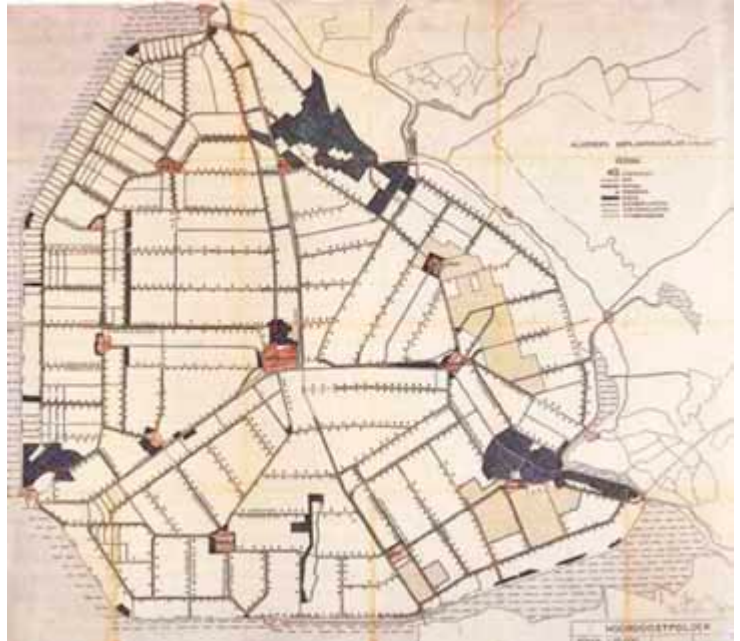
Na de voltooiing van de Afsluitdijk in 1932 kon worden gestart met de volgende fase van het plan van C. Lely uit 1891. Tussen 1937 en 1941 werden de dijken aangelegd en kon, in de oorlogsjaren met het droogmalen van deze aandijking aan het Overijsselse landschap, worden begonnen. In de periode 1941 – 1957 is het gebied in fasen verkaveld en ingericht.

Het landschap van de Noordoostpolder is daarmee een “jong” landschap, maar een landschap met, zeker gezien Urk en Schokland en de overgang naar het landschap van Overijssel, belangrijke “verwijzingen” naar een veel langere en rijke cultuurhistorie.

De polder is van “begin tot eind” op de tekentafel ontstaan. Vanaf de locatie van de dijken en gemalen, via de ordening van de vaarten, de wegen en de kavels tot en met het ontwerp van de boerderijen is de polder ontworpen (en zelfs de bewoners werden indertijd nauwkeurig geselecteerd). Daarmee is de Noordoostpolder een goed voorbeeld van een landschap waarin de samenhangen tussen vorm, functie en betekenis op verschillende schaalniveaus en door de tijd in de huidige situatie nog goed herkenbaar en beleefbaar is.

Belangrijk onderdeel van de gebiedskarakteristiek van de Noordoostpolder is de verkavelingsstructuur en de daarop gebaseerde beplantingsopbouw ontworpen vanuit de volgende basisideeën; “ritme en menselijke maat en een heldere hiërarchische geleding van het landschap, die zorg moet dragen voor een ruimtelijke diversiteit en samenhang”, die nog steeds herkenbaar zijn.

Figuur 11 Algemeen beplantingsplan Noordoostpolder uit 1947 (bron: Polderatlas van Nederland)

Figuur 12 Huidige ruimtelijke opbouw (bron: Polderatlas van Nederland)

Figuur 13 Beeld vanaf de Westermeerweg richting de Westermeedijk met de bestaande windmolens. (bron: Streetview)

Duidelijk herkenbaar is het “assenkruis” met in het centrum Emmeloord en de ring van dorpen eromheen. Langs de Westermeedijk is een strak geordende zone van circa 900 meter breed herkenbaar waarin de huidige reeks windmolens staan en het nieuwe stations wordt gesitueerd. Deze zone is relatief open, alleen de parallel aan de dijk gelegen Westermeerweg is beplant waardoor er lange uitzichten langs de dijk zijn.

Gevolgen van de voorgenomen ingreep

De voorgenomen ingreep bestaat uit twee elementen: het schakelstation bij Westermeedijk en de 110 kV ondergrondse kabelverbinding tussen Westermeedijk en Ens.

De effecten van de kabelverbinding op landschap en cultuurhistorie zijn verwaarloosbaar. Het tracé van de kabel is zo veel mogelijk aan de randen van de landbouwkavels en op enige afstand van de bestaande beplantingen gesitueerd waardoor zo weinig mogelijk aantasting van deze beplantingen zal plaatsvinden. Op enkele plaatsen worden wegen of waterlopen met bijbehorende opgaande beplantingen gekruist. Daar vindt de realisatie plaats in de vorm van boring in plaats van open ontgraving zodat de eventueel aanwezige beplanting zal worden gespaard.

Het schakelstation sluit aan bij de, als onderdeel van het windmolenpark te realiseren, transformatorstations en het is daarmee geen solitair element in de open zone langs de dijk. Het station is een min of meer transparant bouwwerk, met uitzondering van circa 16 meter hoge en 16 meter brede afschermende wand rond de compensatiespoelen. Deze zal vanaf de Westermeedijk, de Westermeerweg en vanaf het IJsselmeer te zien zijn. Vanuit de oostelijk gelegen delen van de Noordoostpolder zal het station door de opgaande beplanting langs de Westermeedijk grotendeels aan het oog worden onttrokken.

Bij de beoordeling van het landschappelijke effect van het schakelstation moet rekening worden gehouden met de veranderende context: het schakelstation is, samen met de transformatorstations, functioneel verbonden met het nieuw te realiseren windturbinepark. De windturbines komen zowel binnen- als buitendijks. Het schakelstation zal ruimtelijk onderdeel zijn van de geplande drie binnen- en buitendijkse rijen windmolens en de transformatorstations, en zal ook als zodanig worden herkend. Binnen dit moderne, technische en functionele landschap zal het schakelstation herkenbaar maar ook passend zijn.

Afschermende beplanting rond het station is niet voorzien. Het

effect zou door de hoogte van de spoelen beperkt zijn. Bovendien zou dergelijke beplanting niet passen in de ruimtelijke opbouw van de polder waar dit type beplanting is “voorbehouden” aan de agrarische bouwpercelen.

5.10 Archeologie en cultuurhistorie

Nederland is partij bij het Europees Verdrag van Valletta (ook wel Verdrag van Malta, 1992). Dit verdrag regelt:

- De bescherming van archeologisch erfgoed in de bodem;
- De inpassing van erfgoed in de ruimtelijke ontwikkeling;
- De financiering van opgravingen: de veroorzaker betaalt.

De invoering van het verdrag in Nederland vond op 1 september 2007 plaats met het van kracht worden van de wet archeologische monumentenzorg (WAMZ). Met deze wet is een goede verankering van de zorg voor archeologische waarden in de ruimtelijke ordening geregeld. In een vroeg stadium van planvorming moeten de aanwezige archeologische waarden in beeld worden gebracht, zodat deze een plaats kunnen krijgen in het ruimtelijke orderingsproces.

In dat kader is een archeologisch vooronderzoek²⁰ in de vorm van een bureauonderzoek uitgevoerd voor de bij de aanleg van de 110 kV kabelverbinding betrokken gronden (met een buffer van 500 meter) en voor de locatie van het nieuw te stichten schakelstation aan de Westermeedijk. Dit onderzoek is opgenomen als bijlage 5 van het separate bijlagenboek bij dit inpassingsplan.

Doel van dit onderzoek was om inzichtelijk te maken of realisatie van de plannen zou kunnen leiden tot aantasting of vernietiging van mogelijk aanwezige archeologische resten binnen het tracé en, voor zover mogelijk, een eerste indruk te geven van de kwaliteit (gaafheid en conservering), aard, datering, omvang en diepteligheid van dergelijke resten.

²⁰ Kabeltracé Westermeedijk-Ens (herzien tracé), gemeente Noordoostpolder, RAAP Archeologisch Adviesbureau, 2010

Conclusie

Op basis van de in het onderzoeksrapport gespecificeerde archeologische verwachting alsmede de aard en omvang van de voorgenomen bodemingrepen is in het rapport een advies geformuleerd met betrekking tot de omgang met de archeologische waarden in het gebied. Op basis van de ontstaansgeschiedenis van de omgeving van het tracé is (van beneden naar boven) sprake van 4 geologische niveaus/lagen die archeologisch van belang zijn:

- het dekzand- en rivierduinlandschap (pleistocene - ondergrond);
- de oeverwallen van de Vecht;
- het veenlandschap;
- de bodem van het Flevomeer/Almere/Zuiderzee/IJsselmeer.

Aan de hand hiervan is per niveau voor het gehele tracé een gespecificeerde archeologische verwachting bepaald. Deze verwachting alsmede de verwachte diepteligging van de archeologische niveaus is gekoppeld aan de diepte van de bodemingrepen. Op basis van het onderzoek is geconcludeerd dat bij ongewijzigde uitvoering van het plan, in grote delen van het tracé de kans bestaat dat archeologische waarden zullen worden verstoord. Op basis hiervan zijn aanbevelingen opgesteld over de omgang met de bekende en verwachte archeologische waarden binnen uitvoering van de werkzaamheden. Daartoe zijn binnen het tracé 4 zones onderscheiden (figuur 15) met een advies ten aanzien van vervolgonderzoek:

- Voor de gele zone geldt een grote kans op aanwezigheid van dekzand binnen 2,5 m beneden maaiveld (-Mv), wat betekent dat hier rekening gehouden dient te worden met bewoningsresten uit de periode Laat Paleolithicum-Bronstijd. Geadviseerd wordt om voor deze zone de diepteligging van het pleistocene oppervlak exact(er) in kaart te brengen;
- Voor de donkerroze zone geldt een grote kans op aanwezigheid van oeverwal- en geulsystemen binnen 2,5 m -Mv, wat betekent dat hier rekening gehouden dient te worden met bewoningsresten uit het Neolithicum en/of de Vroege Bronstijd. Geadviseerd wordt om voor deze zone de aanwezigheid en diepteligging van oeverwallen in kaart te brengen;
- Voor de oranje zone geldt een grote kans op aanwezigheid van rivierduinen binnen 2,5 m -Mv, wat betekent dat rekening gehouden dient te worden met aanwezigheid van bewoningsresten uit de periode Laat Paleolithicum-Bronstijd. Geadviseerd wordt om voor deze zone de diepteligging van de rivierduinafzettingen in kaart te brengen;
- Voor de groene zones geldt dat binnen 2,5 m -Mv geen archeologisch relevante landschappelijke eenheden (oeverwallen, dekzand, rivierduinen en/of intact veen) worden verwacht. Voor deze zones wordt geen archeologisch vervolgonderzoek aanbevolen.

Doorwerking in regels

Voor werken en werkzaamheden binnen de zones met middelhoge en hoge verwachtingswaarde geldt een vergunningstelsel.

Gezien de aard van het onderhavige plan is er geen aanleiding om hierbij onderscheid te maken tussen verwachtingswaarden en voor een middelhoge verwachtingswaarde een afzonderlijk regime te regelen. Voor werken groter dan 500m² of een lengte van 500meter. moet een omgevingsvergunning worden aangevraagd, waarbij aangetoond dient te worden dat archeologische waarden niet onevenredig worden geschaad of niet aanwezig zijn.

5.11 Explosieven

Voor de bouw van het station Westerveermeerdijk en het kabeltracé worden werkzaamheden uitgevoerd in de bodem. In de bodem kunnen explosieven aanwezig zijn die een risico vormen voor de veiligheid van het personeel dat werkzaamheden aan het station of het kabeltracé uitvoert. Daarnaast kan de openbare veiligheid in het geding komen. Het is daarom van belang inzicht te hebben in eventuele aanwezigheid van explosieven in de bodem in het plangebied teneinde de veiligheid voor personeel en omgeving tijdens de realisatiefase te garanderen.

Door literatuuronderzoek, archiefonderzoek, bombardementsgegevens, luchtmeldingen en meldingen van de Explosieven Opruimingsdienst (EODD) is naar voren gekomen dat er een reële kans is dat er explosieven in de bodem aanwezig zijn in het plangebied. Het gaat hierbij om vliegtuigwrakken uit de Tweede Wereldoorlog, ter hoogte van Ens en Emmeloord. Daarnaast blijkt uit de inventaris van uitvoeringsrapporten van de EODD dat er in de directe omgeving van het plangebied mogelijk blindgangers aanwezig zijn die niet zijn opgeruimd en dat er een geschiedenis van gevechtsactiviteiten (uit de Tweede Wereldoorlog) in het gebied bestaat.

De onderzoeksrapportage 'Vooronderzoek Westerveermeerdijk Programma Noordoostpolder, opsporen conventionele explosieven'²¹ bevestigt dit vermoeden. Deze is opgenomen als bijlage 6 van het separate bijlagenboek bij dit inpassingsplan.

Daarnaast zijn er drie zogeheten meldingen opdracht ruimrapportage afdoening (MORA) aanwezig. Dit zijn meldingen die vanaf 1971 tot heden binnen de gemeente Noordoostpolder zijn uitgevoerd door de EODD (Explosieven opruimingsdienst Defensie). De meldingen duiden op de aanwezigheid van achtergebleven explosieven.

In een vervolgonderzoek (probleemanalyse) zal bepaald worden waar de explosieven liggen, hoe groot ze zijn en wat de risico's zijn voor het gebruik van de locatie. Daarnaast wordt bepaald hoe hiermee tijdens werkvoorbereiding omgegaan dient te worden, teneinde de werkzaamheden veilig uit te kunnen voeren.

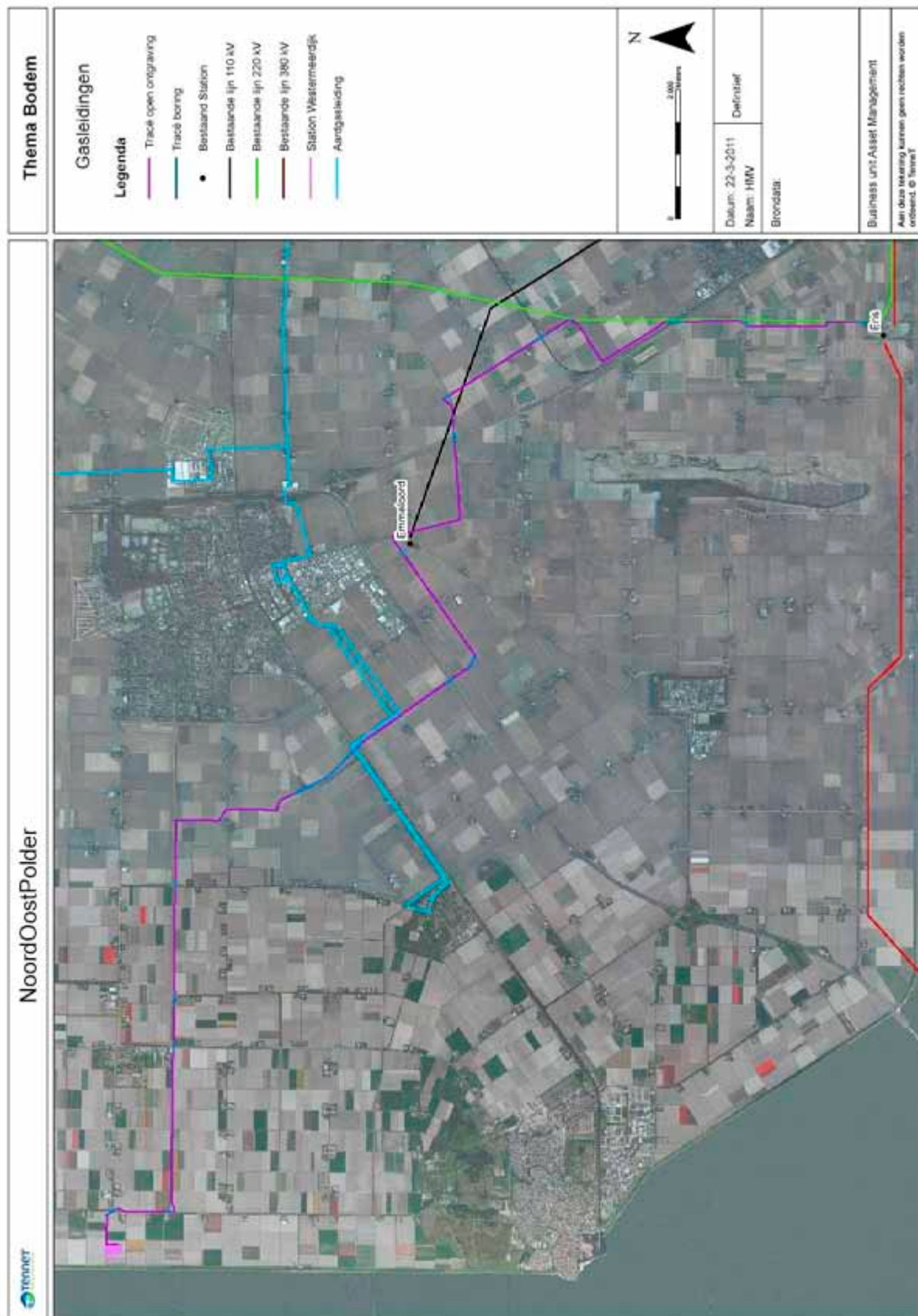
5.12 Kabels en leidingen

Bij de aanleg van een hoogspanningsverbinding is het belangrijk te bezien of er andere ondergrondse infrastructuur aanwezig is in de vorm van kabels en leidingen die nadelig kunnen worden beïnvloed door de hoogspanningsverbinding. Het is ook mogelijk dat het functioneren van de hoogspanningsverbinding nadelig wordt beïnvloed door de aanwezigheid van kabels en leidingen.

Ten zuidwesten van Emmeloord is een aardgasleiding aanwezig die over een lengte van ongeveer 800 meter parallel loopt aan het kabeltracé op een afstand van ongeveer 45 meter. De afstand van het kabeltracé tot de gasleiding is voldoende om (wederzijdse) negatieve beïnvloeding die niet door technische maatregelen kan worden voorkomen, uit te sluiten. De aanwezigheid van de aardgasleiding in de nabijheid van het kabeltracé wordt dan ook aanvaardbaar geacht. Ook een kruising met een nieuwe aardgasleiding vormt geen belemmering. De betrokken beheerders, TenneT en Gasunie, stemmen een en ander op elkaar af.

²¹ Vooronderzoek rapport probleeminventarisatie, Westerveermeerdijk programma Noordoostpolder, opsporen conventionele explosieven, Riel Explosive Advice & Services Europe B.V., 19 april 2010.

Figuur 15 Leidingen

6

Juridische planopzet

6.1 Algemeen

Bij het ontwerpen van de planmethodiek voor dit inpassingsplan is zoveel mogelijk aansluiting gezocht bij de uitgangspunten welke ten grondslag hebben gelegen aan de Wet ruimtelijke ordening (Wro) en het Besluit ruimtelijke ordening (Bro):

- decentraal wat kan, centraal wat moet;
- regel slechts datgene wat noodzakelijk is, maar regel het noodzakelijke goed;
- uniforme regelgeving.

Een inpassingsplan is qua vorm, inhoud en procedure gelijk aan een bestemmingsplan. Een inpassingsplan past zich automatisch in in het vigerende bestemmingsplan van de betrokken gemeenten (art. 3.28, lid 3 Wro).

In dit plan wordt dan ook volstaan met het bestemmen van uitsluitend de gronden die benodigd zijn voor het schakelstation en de hoogspanningsleiding vanaf de Westerveer richting Ens.

Voor wat betreft de wijze van bestemmen is aangesloten bij de landelijke RO-standaarden en de gebruikelijke praktijk.

Voor de goede orde wordt opgemerkt dat aan de toelichting op de wijze van bestemmen geen rechten ontleend kunnen worden. De verbeelding en de planregels zijn de juridisch bindende elementen.

Het (ontwerp)inpassingsplan is ter inzage gelegd vòòr de inwerkingtreding van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo), die op 1 oktober 2010 in werking is getreden. Met deze inwerkingtreding zijn een aantal instrumenten uit de Wro overgeheveld naar de Wabo. Dit heeft geleid tot een aantal (tekstuele) aanpassingen in de regels. De belangrijkste wijzigingen zijn:

1. De ontheffing wordt nu middels een omgevingsvergunning geregeld.
Daarom wordt niet meer gesproken van 'ontheffing', maar van 'afwijken middels een omgevingsvergunning'.
2. Ook de aanlegvergunning is opgegaan in de omgevingsvergunning. Daar waar voorheen gesproken werd van 'aanlegvergunning', wordt nu gesproken van 'omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden'. Ook zijn de procedurebepalingen hierop aangepast.
Conform het overgangsrecht bij de Wabo (artikel 1.2, tweede lid, Invoeringswet Wabo) wordt de aanlegvergunning na vaststelling gelijkgesteld met een omgevingsvergunning (artikel 1.2, derde lid, Invoeringswet Wabo). Omdat voor een inpassingsplan geen concreet overgangsrecht wordt gegeven door de (Invoeringswet) Wabo, dient het inpassingsplan vormgegeven te worden overeenkomstig het op het moment van vaststelling geldende recht. Dat betekent dat in het inpassingsplan gesproken dient te worden van een omgevingsvergunning. Omdat de aanlegvergunning als zodanig wordt aangemerkt (zie hiervoor) is aan deze vereiste voldaan.
3. De begripsomschrijving van 'geluidszoneringsplichtige inrichting' is aangepast aan het Besluit omgevingsrecht.

6.2 De bestemmingen

Opbouw van de planregels

De indeling van de planregels is als volgt:

Hoofdstuk 1: Inleidende regels

Dit hoofdstuk omvat twee artikelen:

- Artikel 1: Begrippen. Dit artikel bevat alle noodzakelijke begripsomschrijvingen. Hierdoor wordt de interpretatie van de diverse begrippen vastgelegd, waardoor de duidelijkheid wordt vergroot;
- Artikel 2: Wijze van meten. Dit artikel geeft aan hoe bepaalde maten dienen te worden berekend.

Hoofdstuk 2: Bestemmingsregels

Dit hoofdstuk bevat de bepalingen die direct verband houden met de op de verbeelding aangegeven bestemmingen. Per bestemming en per artikel wordt in de meeste gevallen het volgende stramien gevolgd:

- Bestemmingsomschrijving: een omschrijving van de toegestane doeleinden binnen de bestemming;
- Bouwregels: in deze bepaling zijn regels opgenomen omtrent bijvoorbeeld de maximale goothoogte en/of bouwhoogte van gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde;
- Nadere eisen: flexibiliteitsbepaling waarmee kan worden bijgestuurd bij de uitvoering van een inpassingsplan. Hierbij kan worden gedacht aan situering van bebouwing;
- Afwijken van de bouwregels: flexibiliteitsbepaling waarmee onder voorwaarden kleine afwijkingen van bouw- en/of gebruiksregels mogelijk gemaakt worden;
- Specifieke gebruiksregels: in deze bepaling wordt aangegeven welke vormen van gebruik in ieder geval strijdig zijn met de bestemming. Het is dus een aanvulling op de bestemmingsomschrijving. Vormen van gebruik waarvan op voorhand niet (geheel) duidelijk is of er sprake is van strijdig gebruik, worden in deze bepaling opgesomd;
- Wijzigingsbevoegdheid: Door het opnemen van een wijzigingsbevoegdheid is het mogelijk om bestemmingen in het inpassingsplan te wijzigen (binnenplanse wijziging). In de meeste gevallen zal het gaan om het wijzigen van de op een perceel gelegde bestemming, maar deze wijziging kan eventueel ook gebruikt worden om de bouwmogelijkheden op een perceel te wijzigen. Het gaat hier om wijzigingsbevoegdheden voor specifieke bestemmingen. Indien wijzigingsbevoegdheden gelden voor meerdere bestemmingen dan wel een algemene strekking hebben zijn ze opgenomen in hoofdstuk 3 (de algemene regels).

Hoofdstuk 3: Algemene regels

In dit hoofdstuk zijn de algemene bepalingen van het inpassingsplan nader uitgewerkt. Dit hoofdstuk bevat de volgende artikelen:

- Anti-dubbeltelbepaling: deze bepaling (conform het Bro) dient te voorkomen dat situaties ontstaan welke niet in overeenstemming zijn met de bedoeling van het plan. Via de anti-dubbeltelbepaling wordt voorkomen dat eenzelfde terrein twee keer wordt 'meege-

nomen' bij de beoordeling van een bouwaanvraag. Grond die al eerder moest worden meegeteld bij de beoordeling van een bouwplan mag niet nog eens worden meegeteld bij een nieuwe bouwaanvraag;

- Algemene aanduidingsregels: In deze bepaling worden de mogelijkheden binnen de op de verbeelding als aanduiding opgenomen geluidszone genoemd;
- Algemene afwijkingsregels: In deze bepaling wordt aan het bevoegd gezag de bevoegdheid gegeven om middels een omgevingsvergunning af te wijken ten behoeve van niet-ingrijpende bouwactiviteiten. De criteria, die bij toepassing van de afwijkingsbevoegdheid in acht moeten worden genomen, zijn daarbij aangegeven;
- Algemene procedureregels: In dit artikel wordt aangegeven welke procedure gevolgd wordt bij toepassing van de afwijkingsbevoegdheid, een wijzigingsbevoegdheid, het stellen van nadere eisen of het verlenen van een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden.

De Wabo bevat een directe gebruiks- en strafbepaling (artikel 2.3). Dit inpassingsplan bevat dan ook geen gebruiks- en strafbepaling.

Hoofdstuk 4: Overgangs- en slotregels

- Overgangsrecht: in deze bepaling wordt vorm en inhoud gegeven aan het overgangsrecht. Het overgangsrecht is conform het Besluit ruimtelijke ordening opgenomen;
- Slotregels: dit artikel geeft de naam van het inpassingsplan.

6.3 Beschrijving per bestemming

Bedrijf – Nutsvoorziening

Gebruik

De gronden met de bestemming 'Bedrijf- Nutsvoorziening' zijn bestemd voor een schakelstation met compensatiespoelen en geluidwerende voorziening. Samen met de transformatorstations die in het inpassingsplan 'Windenergie langs de dijken van de Noordoostpolder' mogelijk gemaakt worden, vormt het schakelstation (incl. compensatiespoelen) een geluidzoneringsplichtige inrichting als bedoeld in bijlage I, onderdeel D van het Besluit omgevingsrecht. De geluidzone is in zijn geheel in het inpassingsplan 'Windenergie langs de dijken van de Noordoostpolder' opgenomen. Het deel dat binnen het gebied van het onderhavige inpassingsplan valt, is overigens wel op de verbeelding van dit plan aangegeven.

Bouwen

Op de gronden met de bestemming Bedrijf – Nutsvoorziening is, naast een centraal dienstengebouw en een schakelgebouwtje, een geluidwerende voorziening toegestaan met een maximale hoogte van 16 meter en een maximale lengte van 16 meter. Ook zijn andere bouwwerken, geen gebouwen zijnde, toegestaan. Anders dan in het ontwerp-plan worden de benodigde bebouwingmogelijkheden onmiddellijk in het plan geregeld, en niet meer deels via een gemeentelijke ontheffingsbevoegdheid.

Leiding – Hoogspanning

Gebruik

Ten behoeve van de ondergrondse hoogspanningskabels is voor de breedte van het tracé inclusief de beschermingszone aan weerszijden, de dubbelbestemming 'Leiding – Hoogspanning' opgenomen. De reden voor een dubbelbestemming is dat op deze manier de onderliggende vigerende bestemmingen niet worden aangetast. De basis voor deze manier van bestemmen is opgenomen in de 'werkafpraak PRBP', januari 2010²², in combinatie met artikel 3.28, lid 3 Wro (het inpassingsplan wordt ingepast in het vigerende bestemmingsplan). Dit betekent concreet dat de onderliggende bestemmingen zoals opgenomen in het bestemmingsplan "Landelijk Gebied 2004" van de gemeente Noordoostpolder nog steeds gelden, daar waarin dit inpassingsplan een dubbelbestemming zonder enkelbestemming is opgenomen.

Bouwen

Ter plaatse van deze gronden geldt dat er niet gebouwd mag worden, anders dan ten behoeve van deze bestemming. Omdat deze dubbelbestemming zich deels uitstrekt tot de locatie van het schakelstation, wordt voor de bouw van het schakelstation en bijbehorende voorzieningen een uitzondering gemaakt. Voor bepaalde werken en werkzaamheden is een vergunningstelsel opgenomen. Voor de aanleg van de kabels zelf is geen omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden noodzakelijk. Het vergunningstelsel is uitsluitend opgenomen om de aangelegde leiding te beschermen. Daarnaast zijn werkzaamheden die plaatsvinden voordat de kabels en/of leidingen worden aangelegd, toegestaan zonder omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden. In het aanlegvergunningstelsel is een beschermingsniveau tot 1 meter opgenomen. Hiermee ontstaat voldoende bescherming van de kabels tegen beschadiging.

Waarde – Archeologie

Een gedeelte van de gronden is mede bestemd ter bescherming van eventuele te verwachten archeologische waarden. Voor werken en werkzaamheden geldt een vergunningstelsel. Hierbij geldt voor werken groter dan 500 m² of een lengte van 500 meter dat een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden nodig is, waarbij aangetoond dient te worden dat archeologische waarden niet worden geschaad of niet aanwezig zijn. Uit het uitgevoerde archeologisch onderzoek blijkt dat in de gronden, dieper gelegen dan 50 centimeter, potentiële beschermingswaardige archeologische waarden aanwezig zijn.

²² Een werkafpraak is een tussentijds advies (geldend tot aan wijziging van RO Standaarden) m.b.t. het gebruik van de RO Standaarden in geval van onduidelijkheden, discrepanties of fouten. De werkafpraak kan nooit de wettelijk verankerde RO Standaarden vervangen. In dit geval luidt de werkafpraak als volgt: "De eis dat enkelbestemmingen te allen tijde tezamen vlakdekkend zijn binnen het plangebied geldt niet voor inpassingsplannen die alleen iets toevoegen aan of wijzigen in onderliggende bestemmingsplannen."

Onder deze dubbelbestemming is op een aantal plaatsen
geen zogenaamde enkelbestemming opgenomen.
Voor een nadere uitleg wordt verwezen naar de bestemming
'Leiding – Hoogspanning'.

7

Financieel-economische uitvoerbaarheid

De kosten van de aanleg en instandhouding van het 110 kV schakelstation en de kabelverbinding naar Ens worden gedragen door TenneT TSO B.V. De leveringszekerheid is een wettelijke taak van TenneT op grond van de Elektriciteitswet 1998. Indien nut en noodzaak van een project zijn aangetoond kan TenneT de investeringskosten doorberekenen in de tarieven voor transport van elektriciteit.

7.1 Grondexploitatie

Krachtens de Wet ruimtelijke ordening, waarin in afdeling 6.4 bepalingen zijn opgenomen betreffende de grondexploitatie, geldt de verplichting tot kostenverhaal in de gevallen die zijn aangewezen in het Besluit ruimtelijke ordening. Op grond van het Besluit ruimtelijke ordening is kostenverhaal verplicht in geval van:

- de bouw van één of meer woningen en hoofdgebouwen;
- uitbreidingen van gebouwen met ten minste 1000 m² of met één of meer woningen;
- de verbouwing van één of meer aaneengesloten gebouwen die voor andere doeleinden in gebruik of ingericht waren voor woondoeleinden, mits ten minste 10 woningen worden gerealiseerd;
- één of meer aaneengesloten gebouwen die voor andere doeleinden in gebruik of ingericht waren bij ingebruikname voor detailhandel, dienstverlening, kantoor of horecadoeleinden, mits de cumulatieve oppervlakte ten minste 1000 m² bedraagt;
- de bouw van kassen met een oppervlakte van ten minste 1000 m².

Het voorliggende inpassingsplan voorziet in de realisatie van een centraal dienstengebouw en een schakelgebouw. Aangezien hiermee sprake is van de bouw van meerdere hoofdgebouwen zoals bedoeld in artikel 6.2.1 sub b van het Besluit ruimtelijke ordening, is kostenverhaal verplicht. In het kostenverhaal is voorzien middels een anterieure overeenkomst, waarin onder andere voorzien wordt in verhaal van tegemoetkomingen in planschade.

7.2 Schadeafhandeling

In verband met de aanleg en instandhouding van de nieuwe hoogspanningsverbindingen en het schakelstation, kan schade worden geleden door verschillende schadeoorzaken:

- de vestiging van een zakelijk recht ten behoeve van de aanleg en instandhouding van de hoogspanningsverbinding;
- de verwerving van een object;
- de uitvoeringswerkzaamheden;
- planschade.

In het navolgende wordt aangegeven op welke wijze wettelijke bepalingen en het schadebeleid van TenneT hierin voorzien.

Vestiging zakelijk recht door TenneT

Voor de aanleg en instandhouding van de 110 kV hoogspanningsverbinding moet TenneT gebruik kunnen (blijven) maken van een strook grond ter plaatse van de hoogspanningsverbinding. Deze strook (de zakelijk rechtstrook) is vastgesteld op basis van het benodigde ruimtebeslag voor aanleg en instandhouding. Daarbij is rekening gehouden met veiligheidseisen. De strook is, samen met de bijbehorende beschermingszone van vijf meter aan weerszijden, vastgelegd op de verbeeldingen bij dit plan. Om gebruik te kunnen (blijven) maken van de grond in deze strook sluit TenneT een zakelijk rechtsovereenkomst (inclusief gebruiksovereenkomst) af met de eigenaar, de eventuele overige zakelijk gerechtigden (erfpachters, opstalhouders, et cetera) en de eventuele persoonlijk gerechtigden (huurder, pachters, et cetera). In deze overeenkomsten worden de afspraken vastgelegd over het gebruik van de grond en welke vergoeding en welke rechten op toekomstige vergoedingen de rechthebbende van TenneT zal ontvangen. Het zakelijk recht betreft een opstalrecht en is een zelfstandig recht dat een inbreuk vormt op het exclusieve gebruiksrecht van de eigenaar en de overige zakelijk gerechtigden.

TenneT hanteert bij de vestiging van een zakelijk recht het principe van schadeloosstelling (volledige schadevergoeding) zoals de Belemmeringenwet Privaatrecht die kent. Schadeloosstelling betekent dat de rechthebbenden vóór en ná de vestiging van het zakelijk recht in een gelijkwaardige vermogens- en inkomenspositie dienen te verkeren. Schadeloosstelling geschiedt in beginsel ongeacht het moment waarop schade zich voordoet. De schade dient wel een rechtstreeks en noodzakelijk gevolg te zijn van de vestiging van het zakelijk recht. De schade wordt onderscheiden in vier hoofdcomponenten: vermogensschade op het moment van afsluiten van de zakelijk rechtsovereenkomst; inkomensschade; bijkomende schade op het moment van afsluiten van de zakelijk rechtsovereenkomst en schade die op het moment van afsluiten van de zakelijk rechtsovereenkomst onvoorzienbaar en/of onbepaalbaar is (toekomstschade).

Uitvoeringswerkzaamheden

De aanleg (inclusief voorbereidende onderzoeken en werkzaamheden) en instandhouding van de hoogspanningsverbinding kunnen in een incidenteel geval feitelijke schade veroorzaken, ondanks dat voorzorgmaatregelen worden genomen om deze schade zo veel mogelijk te voorkomen. Deze schade wordt werkschade genoemd. Werkschade bestaat uit bouwwerkschade of gewassenschade. Te denken valt bijvoorbeeld aan het niet kunnen gebruiken van perceelsgedeelten voor langere tijd en schade aan de bodemstructuur in verband met de aanwezigheid van werkterreinen, verwijdering van afsteringen en zeer incidenteel aan scheurvorming in gebouwen of andere bouwwerken ten gevolge van heiwerkzaamheden of verdroging van gewassen door verlaging van de grondwaterstand. Deze schade is niet beperkt tot de zakelijk rechtstrook, maar kan ook betrekking hebben op zich in de nabije omgeving van de werkzaamheden bevindende objecten. De schade wordt vergoed aan degene die schade lijdt op het moment dat de schadeveroorzakende gebeurtenis zich voordoet. Voor de bepaling

van werkschade wordt eerst gekeken naar het bestaan van een causaal verband tussen de schade en de uitvoeringswerkzaamheden. Indien sprake is van een causaal verband wordt bij bouwwerkschade vervolgens de omvang van de schade bepaald aan de hand van een deskundigenbegroting van de benodigde kosten om het beschadigde object weer terug te brengen in een gelijkwaardige staat als voor de uitvoeringswerkzaamheden. Bij gewassenschade wordt de omvang van de schade bepaald aan de hand van de algemeen bekende en aanvaarde 'Gasunietarieven'.

Wijziging planologisch regime

Door wijzigingen van de planologische bestemming en de bijbehorende regels van de grond kan er voor belanghebbenden (eigenaren, overige zakelijk gerechtigden en persoonlijk gerechtigden) in de nabijheid van het hoogspanningsstation planschade ontstaan. De grondslag voor een tegemoetkoming in planschade wordt gevormd door afdeling 6.1 van de Wro. Een tegemoetkoming in planschade is alleen aan de orde als schade ontstaat in de vorm van inkomensderving of vermindering van de waarde van een onroerende zaak door een wijziging van het planologisch regime die voor een belanghebbende planologisch nadeel met zich meebrengt. Overigens leidt niet ieder planologisch nadeel tot schade. Een tegemoetkoming wordt alleen toegekend voor zover de schade redelijkerwijs niet voor rekening van de aanvrager behoort te blijven en voor zover de tegemoetkoming niet voldoende anderszins verzekerd is. Dit laatste is bijvoorbeeld aan de orde bij de vestiging van zakelijke rechten, de verwerving van objecten of vergoedingen in het kader van het magneetveldvoorzorgbeleid. In deze gevallen is sprake van een volledige schadevergoeding, dus inclusief een tegemoetkoming in planschade. Indien een tegemoetkoming wordt toegekend, worden tevens de redelijkerwijs gemaakte kosten van rechtsbijstand en andere deskundige bijstand vergoed evenals de wettelijke rente vanaf de datum van ontvangst van de aanvraag. Ter beoordeling van planologisch nadeel in het kader van dit project dient een vergelijking gemaakt te worden tussen de maximale mogelijkheden van het oude planologisch regime (het bestaande bestemmingsplan) en de maximale mogelijkheden van het nieuwe planologisch regime (het inpasingsplan). Het gaat er dus niet om wat feitelijk aanwezig is, maar wat planologisch maximaal was of is toegestaan.

Gevoelige bestemmingen in de magneetveldzone

Daarnaast biedt TenneT, in het kader van het magneetveldvoorzorgbeleid, eigenaren en overige zakelijke gerechtigden van woningen in de magneetveldzone die deze ook zelf gebruiken de gelegenheid om op vrijwillige basis hun object aan TenneT te verkopen tegen een schadeloosstellingsbedrag dat wordt bepaald conform het onteigeningsrecht. Voor bedrijfs- en/of dienstwoningen, scholen, crèches en kinderdagverblijven zal afhankelijk van de specifieke omstandigheden een oplossing worden gezocht. Uitgangspunten daarbij zijn voortzetting van de gevoelige activiteit buiten de magneetveldzone en volledige vergoeding van de eventuele schade.

7.3 Beschikbaarheid gronden

Voor zover de uitvoerbaarheid van het project nog afhankelijk is van het beschikbaar hebben van gronden waarop het 110 kV schakelstation kan worden gebouwd en de gronden waarin de hoogspanningskabel kan worden aangelegd, kan zonodig toepassing worden gegeven aan de Belemmeringenwet Privaatrecht of de Onteigeningswet.

Belemmeringenwet Privaatrecht

TenneT tracht op minnelijke wijze met grondeigenaren, overige zakelijk gerechtigden en gebruikers overeenstemming te bereiken over het gebruik van een strook grond (de zakelijk rechtstrook) ter plaatse van de hoogspanningsverbinding door middel van het vestigen van een zakelijk recht. Dit wordt in beginsel vastgelegd in een (zakelijk recht) overeenkomst. In het geval op minnelijke wijze geen overeenstemming kan worden bereikt, kan voor aanleg en instandhouding van de verbinding een beroep worden gedaan op de Belemmeringenwet Privaatrecht. Middels deze wet kan door de Minister van I&M aan de rechthebbenden op de grond een zogenaamde gedoogplicht worden opgelegd. In artikel 20 van de Elektriciteitswet 1998 is onder meer de toegang tot de Belemmeringenwet Privaatrecht vastgelegd voor de aanleg van elektriciteitsnetten als hier aan de orde.

Onteigeningswet

Voor zover belangen van rechthebbenden met betrekking tot de benodigde grond redelijkerwijs onteigening zouden vorderen en daarom het opleggen van een gedoogplicht op grond van de Belemmeringenwet Privaatrecht niet aan de orde is, kan een beroep worden gedaan op de Onteigeningswet. In artikel 77, lid 1 van de Onteigeningswet is dit bepaald.

Conclusie

Het project is uitvoerbaar. Alle tot het project behorende kosten zijn gedekt. De grond die benodigd is voor het project kan middels zakelijk rechtsovereenkomsten of via de Belemmeringenwet Privaatrecht gebruikt worden dan wel minnelijk verworven of onteigend worden conform de Onteigeningswet.

8

Maatschappelijke uitvoerbaarheid

8.1 Overleg

Overeenkomstig het Besluit ruimtelijke ordening (artikel 3.1.1 en artikel 1.1.1, vierde lid) is bij de voorbereiding van het inpassingsplan overleg gevoerd met de besturen van betrokken gemeenten en waterschappen en met die diensten van de provincies die betrokken zijn bij de zorg voor de ruimtelijke ordening of belast zijn met de behartiging van belangen welke in het plan in het geding zijn. In het kader van dit overleg is een voorontwerp van het plan toegezonden aan:

- Provincie Flevoland;
- Waterschap Zuiderzeeland;
- Gemeente Noordoostpolder;
- Rijksdienst Cultureel Erfgoed;
- Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit;
- Rijkswaterstaat IJsselmeerpolders.

Tevens is de (voormalige) VROM Inspectie geconsulteerd.

Ingebrachte opmerkingen betroffen niet de inhoud van het plan als zodanig en zagen vooral op aandachtspunten voor de uitvoering – waaronder vergunningverplichtingen – en op enige verduidelijking van de toelichting van het plan. De reacties zijn voor zover nodig in de plantoelichting verwerkt.

Van de zijde van de gemeenteraad van Noordoostpolder en van provinciale staten van Flevoland is medegedeeld dat deze organen geen bezwaren hebben tegen het inpassingsplan als zodanig.

8.2 Zienswijzen

Op het ontwerp-plan, dat van 3 september tot en met 14 oktober 2010 ter inzage heeft gelegen, zijn in totaal 5 zienswijzen naar voren gebracht. De beantwoording van de zienswijzen is in een separate bijlage 7 opgenomen. Naar aanleiding van de zienswijzen is het plan op enkele punten aangepast.